

NIEUWE ONTDEKKINGEN

OMTRENT DEN AARD EN EIGENLIJKEN ZETEL

VAN DE

SCHELE HOOFDPIJN

EN DER

DOOFHEID,

(HÉMICRANIE)

EN DERZELVER NIEUWE WIJZE VAN BEHANDELING;

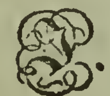
VAN DEN HEER MÈNE (MAURICE),

GENEESHEER VAN DE PARIJSCHE FACULTEIT, OUD KWEEKELING VAN DE BURGERGASTHUIZEN DER GEZEGDE STAD, BEOEFENAAR VAN DE HEELKUNDIGE GENEESKUNDE, LID VAN ONDERSCHEIDENE, ZOOWEL FRANSCHE ALS BUITENLANDSCHE, GELEERDE GENOOTSCHAPPEN.

UIT HET FRANSCH VERTAALD

NAAR DE VIERDE, VEEL VERBETERDE EN VERMEERDERDE UITGAVE

DOOR

PRIJS: 1 GULDEN.

Amsterdam,
BIJ F. MASSIGNAC.
1838.

Aangeboden aan het Gemeente Bestuur der stad Amsterdam, daar de ondergeteekende, als uitgeefster van dit werk, ingevolge art. 6 der wet van 25 January 1817.
Amsterdam 24 Maart 1838.
Veuve J. Massignac

Dokter MÈNE-MAURICE *is te spreken, des* dingsdags, donderdags *en* zaturdags, *van* 2 *tot* 4 *uren na den middag.*

Iedere flacon met toebehooren kost 6 Gulden.

NIEUWE ONTDEKKINGEN
OMTRENT DEN AARD EN EIGENLIJKEN ZETEL
VAN DE
SCHELE HOOFDPIJN
EN DER
DOOFHEID,
(HÉMICRANIE)
EN DERZELVER NIEUWE WIJZE VAN BEHANDELING.

Vóór dat wij overgaan tot het behandelen dezer twee kwalen, achten wij het niet onnuttig, onze lezers een algemeen overzigt mede te deelen, zoowel van het hoofd zelve als van de werktuigelijke deelen, welke de eigenlijke zetel dezer ziekten schijnen te zijn.

Over het Hoofd.

Het hoofd, in het grieksch *Kephalé* in het latijn *Caput* genaamd, is het bovenste gedeelte des ligchaams, hetwelk bij het menschelijk geslacht naar evenredigheid, veel meer ontwikkeld is, dan bij de dieren, zijnde te zamengesteld uit het bekkeneel en het aangezigt, en bevattende 63 beenderen. Het bekkeneel, geheel bovenaan en waarin zich de hersenen bevinden, bestaat slechts uit 8 beenderen. Het aangezigt dat alleen het voorste gedeelte uitmaakt, en ter verzamelplaats van het grootste gedeelte van de werktuigen der zinnen dient, bestaat uit 55 beenderen; dus te zamen een getal van 63.

De Hersenen.

De hersenen zijn eene, zich in het bekkeneel bevindende, eene bijzondere reuk hebbende, vlee-

zige, sapachtige massa, omwikkeld met drie vliezen, met name: 1. het harde breinvlies. 2. het spinnewebbe-vlies. 3. het dunne breinvlies. De hersenen zijn *verdeeld* in *twee* deelen, *hemispheren* of halfronden genaamd. Het bovenste gedeelte is dat wat eigenlijk met den naam van hersenen bestempeld wordt; het onderste en achterste gedeelte, heet men kleine hersenen of achterbrein, en het middelste gedeelte noemt men, de schenkels van het verlengde merg. De twee halfronden schijnen van binnen met elkander vereenigd te zijn, door middel van een eeltachtig ligchaam, de bron van het zenuwgestel, hetwelk zich van daar in ontelbare deelen, in alle gedeelten van het ligchaam verspreidt, om dezelve met leven te bezielen; het is daarenboven het middelpunt en stoffelijk werktuig van het denkvermogen, der zedelijke gevoelens, en van de verstandelijke vermogens. Volgens GALL oefent ieder van deszelfs deelen eene bijzondere kracht op eene dier vermogens uit, en wordt hetzelve daardoor, het middelpunt van al de indrukken, waaraan het menschelijk ligchaam onderhevig is.

Over het uitwendige van het Oor.

De uitwendige gedaante van het oor, bestaat uit eenen oorlap van eene onregelmatige gedaante, welke zich aan den kant of zijde van het hoofd bevindt, en op onderscheidene wijzen gebogen is, waaruit twee vooruitspringende hoogten ontstaan, de zoom en tegenzoom genaamd, die eene aanmerkelijke achterwaarts gelegene diepte hebben, welke door den zoom in twee ongelijke deelen verdeeld is: men noemt dezelve de schelp. Voorts ziet men

van voren aan de opening van het zintuig des gehoors twee knobbeltjes, die met elkander in verband staan, zijnde het eene vóór- en het andere achterwaarts geplaatst, bok en tegenbok genaamd, en welker kruin dikwijls met haren voorzien is; de groote middellijn van den oorlap is van boven, en de kleine middellijn beneden; deze laatste maakt eenen hoek (lel), en het is dààr waar gaatjes gestoken worden om er ringen in te hangen, zijnde de huid zeer fijn en doorzigtig.

Over de uitwendige Gehoorbuis.

Deze buis dringt door tot in de diepte van het slaapbeen, tusschen de zamenvoeging van het kaaks-slaap-been-gewricht en het tepelvormig uitsteeksel. Bij de volwassenen heeft dezelve gewoonlijk de lengte van eenen duim, van onderen min of meer grooter dan van boven, schuins van buiten, van binnen en van achteren naar voren toe, van beneden beperkt door het trommelvlies. Dezelve is daarenboven (in derzelver geheele uitgestrektheid) bedekt door eene verlenging van de buitenste huid, welke zich van onderen aan het einde rondom dit vlies ombuigt, en daardoor eene soort van blinden zak vormt. De weg die deze buis beschrijft is: (vooral bij derzelver mond of opening) met zeer fijn dons bezet, wordende insgelijks doorsneden door een groot aantal van kleine afzonderingsbuizen, welke tot zoogenaamde smerige of vetachtige klieren overgaan, en achter en overal geplaatst zijn; deze klieren scheiden de smerige stof af, welke men in de gehoorbuis vindt.

Het Trommelvlies.

Het trommelvlies is door BICHAT onder het getal der vettige of smerige vliezen gerangschikt geworden; hetzelve is rond, zeer dun, niet geheel zoo groot als een vijfstuiverstuk, gespannen, dienende tot stopspier en makende eene schutting- of scheidsmuur, een weinig verder loopende als de wand welke het toestopt, waardoor hetzelve zich kan uitspannen of loslaten, naarmate van de werking der toonen waardoor het getroffen wordt.

Over het Oorsmeer.

Eene geelachtige stof die, wanneer de mensch gezond is, kleverig is, afgescheiden wordende door de zoogenaamde smerige of vetachtige klieren, zich bevindende in het weefsel, waarmede het vlies dezer buis bekleed is, en hetwelk aanhoudend hierin afgescheiden wordt. De eigenschap dezer stof was tot dusverre onbekend gebleven, totdat dezelve, nu tien jaren geleden, door ons ontdekt en in ons werkje over de doofheid, openbaar gemaakt werd. Uit de door ons gemaakte, en de aan het gehoor eigene verschijnselen, bevestigde opmerkingen, blijkt het, dat deze stof de eigenschap bezit, aan het oorvlies de gevorderde buigzaamheid mede te deelen, om de toonen, die hetzelve treffen, op te vatten, om door dit werktuig op zijne beurt overgebragt te worden aan het inwendige gehoortoestel, en van daar naar de hersenen, die dezelve beoordeelen. De ontdekking dezer eigenschap is van groot gewigt, ten aanzien van de werktuigkunde des gehoors, en voor de oorziekten enz.

Middenoor of *trommelvlies*. Eene onregelmatige en moeijelijk te beschrijven holte, welke zich tusschen de zoo even door ons beschrevene gehoorbuis en het inwendige oor bevindt, zijnde langs deszelfs geheele uitgestrektheid bekleed met een slijmerig vlies, en gemeenschap heeft met de lucht door middel van eene buis, de trompet van EUSTACHIUS genaamd, waarvan de opening zich bevindt aan den achtersten mond van de achterste neusgroeve. Men verdeelt dit gehoorvlies in zes deelen, wanden genoemd:

1. *Buitenste wand*. Geheel toegestopt door het trommelvlies, maakt dezelve eene grenslijn met het buitenste oor. Het trommelvlies vormt eenen scheidsmuur of schutting, die zich een weinig verder uitstrekt dan de gezegde wand, waardoor hetzelve instaat is zich uit te spannen of los te laten, naar mate van de werking der toonen, die hetzelve treffen.

2. *Inwendige wand*. Achterwaarts gebogen, van boven eenweinig meer verwijderd van den buitensten wand als van onderen, hebbende eene opening, het *eirond venster* genaamd, die het trommelvlies met het portaal in verbinding brengt, wordende daarenboven toegestopt door een klein beentje dat men *stijgbeugel* noemt, omgeven met een zeer fijn vlies, hetwelk hetzelve op eene beweegbare wijze met deze opening vereenigt; van onderen ziet men eene kleine beenachtige hoogte, welke den weg van de waterleiding van FALLOPIUS aanwijst, alsmede eene andere verhevenheid, welke van onderen het venster afsluit, dat door het portaal en door de ladder van het slakkenhuis gevormd wordt, hebbende

men daaraan den naam van *Voorgebergte* gegeven. Een weinig achter dit voorgebergte is nog eene andere opening (*fenestra rotonda*) het ronde venster genaamd, minder groot dan het eironde venster, hetwelk het binnenste gedeelte van het slakkenhuis met het trommelvlies in verbinding brengt, en welke opening door een bijzonder vlies gesloten wordt.

3. *Bovenste wand.* Hierin bemerkt men niets bijzonders, als alleen vaatjes die in verbinding staan met de hersenvliezen.

4. *Onderste wand* Hier vindt men de spleet in het slaap-beens-gewricht door dewelke het trommelkoord en het lange uitsteeksel van den hamer te voorschijn komen, alsmede eene spier van het gezegde kleine beentje komende.

5. *De Achterwand* Van boven aan dezen wand, ziet men eene buis of pijp, hebbende naar beneden toe en een weinig achterwaarts onder het aanbeeld, eene schuinsche rigting. Derzelver mond is vrij, leidende in de cellen van het tepelvormig uitsteeksel. Onder deze cellen is eene kleine holle verhevenheid, dit is *de pijramide*, die uit deszelfs kruin, de pees van de spier van den stijgbeugel te voorschijn laat komen; somtijds is de kruin van deze pijramide door een vezeltje met het voorgebergte vereenigd.

6. *De Voorwand.* Hier vindt men eene verhevenheid, *trommelholte* genaamd; derzelver onderste gedeelte vormt het beenachtige gedeelte van de trompet van EUSTACHIUS, eene buis van vezelachtige kraakbeenderen, welke zich achter de achtergroeven der neus opent en dient, om de lucht gemeenschap te doen hebben met het trommelvlies;

het beenachtige heeft de lengte van omtrent een duim, en deszelfs vezelvliezen die van een duim a veertien strepen, hebbende de dikte van bijna eene schacht van eene duivenpen.

Beentjes die zich in de holte van het trommelvlies bevinden. De holte van het trommelvlies is ook doorsneden door vier kleine beentjes, te zamengevoegd en bewogen wordende door spieren, welke zich van het huidje van het trommelvlies tot aan het eironde venster uitstrekken; uit hoofde van derzelver gelijkenis of overeenkomst daarmede, noemt men hen, *de hamer*, *het aanbeeld*, *de stijgbeugel* en *het linzenvormige beentje*; derzelver omvang is voor al opmerkenswaardig bij de ongeborene vrucht. Het slijmerige vlies waarmede deze holligheid bekleed is, dient dezelve tot band, zijnde deze beentjes daarenboven voorzien van spieren, waardoor zij zich op onderscheidene wijzen kunnen bewegen.

Over het Inwendige Oor.

Dit gedeelte van het zintuig des gehoors, is verborgen tusschen het trommelvlies en de inwendige gehoorbuis (trompet van EUSTACHIUS,) bestaande uit meerdere holligheden, die met elkander in verband staan en met den naam van het portaal, van het slakkenhuis en halfronde buizen bestempeld worden.

Het Portaal.

Dit is eene onregelmatige holte, die zich van binnen in het trommelvlies bevindt en het hare bijdraagt, tot het vormen van een voorgebergte. Zij wordt in twee ongelijke deelen verdeeld van verschillende gedaante, door eenen beenachtigen kam,

welke zich van derzelver ondersten wand, verheft en aan het eironde venster met eene kleine kruin eindigt.

In het portaal vindt men een groot aantal openingen, vooreerst de door ons reeds genoemde die zich aan het middenoor openen; van boven, de twee onderste monden of openingen der halfronde buizen; van beneden en vooraan, de mond of opening der buitenste ladder van het beneden slakkenhuis; van achteren, de twee afgezonderde, halfronde, loodlijnige, bovenste en vlakke of waterpasse openingen; vooraan en van onderen, de mond of opening van de buitenste ladder van het slakkenhuis, en eene andere gewone opening aan de loodlijnige buizen, en meer andere kleine buizen, die eenen doorgang openen aan de vaten met zenuwachtige vezelen.

Van de *waterleiding van het portaal.* Zij is naauw en dient om deze holte met den grond van het bekkeneel in verband te brengen.

Het Slakkenhuis.

Het slakkenhuis is eene beenachtige holte, bestaande in twee even als schulpen spiraalswijze omgebogene buizen, uitgehold in het achterste van het rotsachtige gedeelte van het slaapbeen, bevindende zich vooraan en van binnen in het portaal en van de trompet, en beschrijvende twee omgekeerde spiraallijnen. Men bemerkt er ook eene middelpuntsspil, eene aldus genaamde *krultrek*, die de wanden vormt, schietende dezelve naar beneden in het rotsachtig van het slaapbeen, alwaar dezelve eene soort van halve buis vormt, door naar *den trechter* toe

te loopen. De as of spil van het slakkenhuis begint omtrent het achterste gedeelte van de inwendige gehoorbuis, naar voren toe en naar buiten; derzelver basis of grondslag is uitgehold, door eene verdieping waarin zich de slakachtige tak van de oorzenuw bevindt, en door dezelve door een groot aantal van porussen in het binnenste der holte wordt overgebragt; de kruin vertoont eene diepte, zijnde de trechter (*infundibulum*).

Spirale scheidsmuur van het slakkenhuis. Dezelve verdeelt deze holte over derzelver geheele lengte in twee deelen, eindigende met eenen kleinen bek of snavel op de as, daar waar de trechter zijnen aanvang neemt die gedeeltelijk been en gedeeltelijk vliesachtig is. Aan de door dezen scheidsmuur gemaakte twee holtens, heeft men den naam van ladders van het slakkenhuis gegeven, zijnde de eene de binnenste en de andere de buitenste ladder.

Over de waterleiding van het slakkenhuis. Derzelver buis is zeer naauw; de bovenste opening ziet men bij dat gedeelte hetwelk gemeenschap heeft met het trommelvlies, digt bij het eironde venster, en de onderste opening, op den achtersten rand van het rotsachtig gedeelte van het slaapbeen; somtijds ontbreekt dezelve. Dit slakkenhuis wordt daarenboven doorsneden, door zoogenaamde halfronde buizen, en dringt door vijf openingen binnen deze holte. Alle de holten van het inwendige oor zijn met een zeer fijn en zeer teeder vlies bekleed. Ieder van de loodlijnige buizen afgezonderde openingen, is voorzien van eene soort van blaasje, en loopen gezamenlijk uit in eenen zak, die een gedeelte van het portaal begeleidt; deze gedeelten zijn gevuld met eene

soort van vocht, hetwelk aan den gemeenzamen zak het voorkomen van een luchtbolletje geeft, drijvende dit alles in eene zich in het labijrint bevindende vloeistof. Het portaal is van een ander daar naast aan zijnde zakje voorzien, dat aan deszelfs wanden vast kleeft; dit zakje is insgelijks gevuld met vochtigheid en ingesloten in het dikke vlies, waarin alle de vertakkingen der oorzenuwen uitloopen.

Werktuigkundige zamenstelling van het Gehoor.

Zoo als men in de bovenstaande beschrijving gezien heeft, bestaat het zintuig des gehoors, uit drie geheel van elkander onderscheidene deelen; een dezer deelen dat zich van buiten bevindt, is bestemd om den eersten indruk der klanken op te vatten, en dezelve over te brengen aan het middenoor, hetwelk dezelve daarenboven schijnt gereed te maken voor het binnenste oor, waarin zich de zenuwen bevinden, die bestemd zijn om de gezegde klanken te onderscheiden, en behalve dat, aan de hersenen of het brein het gewigt van het onderwerp te doen beoordeelen. Vóór dat het oor dit bewonderenswaardig werk ten uitvoer brengt, worden de klanken, door eene te zamen gestelde werktuigkunde, in hetzelve over gebragt. De uiterlijke gedaante van den oorlap, zegt de Hoogleeraar RICHERAND, is bij den mensch niet genoeg geschikt, om alle de luide klanken waardoor dezelve getroffen wordt, met gelijke kracht te doen overgaan op de met dezelve in verband staande lijn, ten einde vervolgens te zamen goed vereenigd en aan een verbonden, naar de buitenste gehoor-

buis te worden geleid, om van daar verder geleid of overgebragt te worden naar de schulp, door in deze buis door te dringen. Hoe het ook zij, eenmaal zoover doorgedrongen zijnde, draagt de trilling die zij op de wanden bewerken bij, tot verhooging van derzelver kracht. Tot op den grond dezer buis doorgedrongen, ondervinden dezelve eenen tegenstand veroorzaakt door het trommelvlies, hetwelk uitgespannen is voor de holte waarin zich de vier gehoorbeentjes bevinden; eene veerkrachtige lucht die zich aanhoudend door de trompet van EUSTACHIUS vernieuwd, vult de holte der trommel, terwijl kleine, aan den hamer en den stijgbeugel vastgehechte spieren, deze beenderen in beweging brengen, de vliezen waaraan zij vast zijn, uitspannen of los laten, en op deze wijze, het toestel van het inwendig gehoor, in een naauwkeurig verband brengen met de uitwendige klanken. Daar het trommelvlies door twee spieren, eene van voren en de andere inwendig, met den hamer aan een verbonden is, zoo dat ieder dier twee spieren, aan hetzelve eene beweging van uitspanning of van verslapping ten uitvoer brengen, hetgene eene versterking of eene verzwakking der scherpe klanken te weeg brengt. Door de werking van dit vlies, worden de klanken door de spieren van den hamer en van den stijgbeugel geregeld, en verkrijgen zij de vereischte buiging. De trillingen, door het trommelvlies overgebragt, worden aan de andere vliezen medegedeeld, welke de ronde en eironde vensters verstoppen, en door middel van deze, aan het waterachtige vocht dat zich in het inwendige oor

bevindt, en waardoor de wratjes der oorzenuwen bespoeld worden. Het schijnt dat de beweging of het slingeren van dit vocht, deze zenuwen doet schudden, en dat daardoor de indrukken bepaald worden. De half ronde buizen, het portaal en het slakkenhuis, moeten ook gewigtige, en tot dusverre onbekende bestemmingen hebben.

Het wezenlijkste gedeelte van de indrukken der klanken, schijnt te moeten worden toegeschreven, aan het weeke merg der gehoorzenuwen, welke in het geleiachtige vocht drijven, dat de vliesachtige, dunne en veerkrachtige zak bevat, die bij alle de dieren aangetroffen wordt, bij welke men het zintuig van het gehoor heeft kunnen ontdekken. Deze soort van gelei is bij den kreeft omgeven met eene zeer harde schil of plaat; bij de dieren van eenen hoogeren rang, is deszelfs binnenste in meerdere holten verdeeld; de vogelen evenwel hebben er slechts een, die de gehoorzenuwen bevat. Bij den mensch en de viervoetige dieren, is het zintuig des gehoors van eenen meer ingewikkelden aard, verborgen achter een deel van de allerhardste beenderen, en van het uitwendige van het hoofd afgescheiden door eene holte en eene buis, waardoor de klanken moeten volgen, die door van buiten, en op meerderen of minderen afstand van elkander geplaatste spreekhoorntjes, tot een geheel te zamen gevoegd worden. Men heeft beweerd, dat men den oorlap geheel konde wegnemen, zonder dat zulks aan het gehoor iets zoude hinderen; wat ons betreft, zoo stemmen wij met dit gevoelen niet overeen: wel is waar, wanneer men zich digt bij de plaats bevindt, waar de klanken van

daan komen, dan is het mogelijk dat men dezelve kunne hooren, maar niet wanneer men op eenen afstand daarvan verwijderd is. Wij hebben gelegenheid gehad ons hiervan te overtuigen, bij dieren aan welke men den oorlap geheel afgesneden had.

Overbrenging der klanken in het zintuig des Gehoors.

De lucht is de vloeistof waardoor de klanken in het oor worden over gebragt; wel is waar, men bemerkt dat de vaste of vloeibare ligchamen dezelve geleiden, maar altoos verward. Het overbrengen der klanken in de lucht, wordt door de slingerende beweging van den klank zelve bewerkt, en het is juist daardoor dat dezelve het werktuig der zintuigen bereikt, doende, de zich tusschen beide bevindende lucht, voor zich wijken, hetwelk echter geen plaats kan hebben, zonder den tegenstand te ondervinden van de tweede laag lucht, welke al wijkende op de eerste laag terug werkt; zoodat, wanneer men deze zelfde theorie op de derde en vierde luchtlaag toepast, men daardoor overtuigd zal worden, dat de uitgestrektheid der slingerende beweging, ongemerkt moet verminderen, naarmate dat dezelve zich verwijdert van het ligchaam dat dezelve heeft doen ontstaan, daar zij eene aanhoudende drukking of persing van de lucht ondervindt; wanneer men zich hiervan een goed denkbeeld weet te vormen, zal men ook gemakkelijk kunnen begrijpen, hoe het gelegen is met de opvatting der klanken.

Over de Schele Hoofdpijn.

De scheele hoofdpijn, in het Fransch *migraine* in het Latijn *Hemicrania* genaamd, van de Grieksche woorden *hemi*, half en *kephalé* bekkeneel, is eene meer of minder zware pijn van de helft van het hoofd, voornamelijk bespeurd wordende van voren aan de oogholten, en zich van daar uitstrekkende langs de wenkbraauwen en den slaap van het hoofd, enz. De schrijvers, en met name SAUVAGES onderscheiden dezelve zorgvuldig van de gewone hoofdpijn of pijn in de hersenen, omdat de schele hoofdpijn haren zetel niet heeft in de hersenen, noch in dat gedeelte van het bekkeneel, dat dezelve onmiddelijk bedekt, maar wel in de hoeken of holligheden van het voorhoofd en in de oogholten; wij zouden geen naauwkeuriger verschil kunnen opgeven, daar hetzelve duidelijk en zeer juist is. Wanneer de schele hoofdpijn niet erg is, dan voelt men dezelve wel, maar heeft zij bijna hoegenaamd geenen invloed op de werking der hersenen, en is de pijn dragelijk; in het tegenovergestelde geval echter, en vooral wanneer dezelve hoofdzakelijk ontstaat uit eenig gebrek in den onderbuik (dat altoos hoofdpijn veroorzaakt) dan zijn derzelver aanvallen verschrikkelijk. De schele hoofdpijn bestaat in hoofdpijn, gepaard met en aanleiding gevende tot de volgende kwalen: men gevoelt zich heet, gespannen, heeft jeuking, stekingen, prikkelingen; sommige lijders schreeuwen het uit van de pijn, en het is hun even als of men hen spijkers in het hoofd sloeg; anderen gevoelen een gesuis, een gefluit, een gekraak en

eene soort van aanhoudende muzijk of gebrom in de ooren; somtijds komt het hen voor, als of hen eene ondragelijke last op het hoofd drukte.

De huid die het bekkeneel bedekt wordt pijnlijk, de pijn neemt vooral toe wanneer men het haar aanraakt, en strekt zich somtijds ook tot de wangen uit, de zieke is neerslagtig en stil voor zich heen; hij moet dikwijls braken. Wanneer de gewone met de schele hoofdpijn in eenen hoogen graad gepaard gaat, zijn de lijders slaperig, kunnen de oogen het licht niet verdragen, de slaap wordt gestoord door droomen, de denkbeelden volgen zich snel op en zijn zonder zamenhang, de zieke is treurig, norsch, kribbig, zoekt de eenzaamheid en de duisternis. Het gehoor is pijnlijk, het geheele ligchaam vermoeid, de leden zijn als gebroken, de pols slaat hard, de aderen zijn sterk gezwollen, vooral aan den hals, hij is dorstig, heeft geen eetlust. De loop dier ziekte is onregelmatig, bij vele menschen maar vooral bij driftige vrouwen, is dezelve bijna aanhoudend maar dan ook veel minder hevig, vele dezer laatsten hebben ook niet zelden de witte vloed. Bij andere lijders wederom vertoont zich deze ziekte alleen bij tusschenpozingen, en wel op vastgestelde tijden en bepaalde uren, komende plotselings, dikwerf voorafgegaan door misselijkheid, walging en zelfs door braken, houdt dikwerf 24 uren lang aan aan, en eindigt met slapen en eene ligte uitwaseming, Het gebeurt niet zelden dat de pijn van plaats verandert, en van den eenen kant van het hoofd naar den anderen kant overgaat, altoos echter van buiten. TISSOT en MORGAGNI zeggen,

dat de schele hoofdpijn aan de natuur overgelaten wordende, meestendeels met doofheid eindigt edz.

Intusschen kan men ook voor schele hoofdpijn aanzien, wat eigenlijk niets anders is, dan eene gewone hoofdpijn, veroorzaakt door een sponsachtig gewas in de neusgroeven, of in de holligheden der kakebeenen, enz. Men vindt ook in FERNEL, en BORET ROLSINCUS (over de hoofdpijn) eene soort van schele hoofdpijn beschreven, gepaard met jeuken in den neus, veroorzaakt door wormen of wel door in de holligheden verborgene vliegen eijeren, enz. geiten en schapen zijn hieraan zeer onderhevig. Alle deze aanleidende oorzaken zijn echter gemakkelijk te ontwaren, om deze kwalen niet met de schele hoofdpijn te verwarren. De onderlinge overeenkomst der daadzaken, die wij omtrent den staat des oors hebben bijeenverzameld, hebben ons getoond, dat deze, hoezeer dikwijls hierbij plaats hebbende verandering, echter niet bekend was, en er voortdurend vele misvattingen in deszelfs behandeling begaan worden; hieruit volgt, dat de verandering van het oorsmeer afhangt, van eene ongesteldheid van het kliergestel, hetwelk bijdraagt tot de formering van den toestel van het uitwendig gehoor en van de afscheidingsvaatjes. De pathologische staat dezer werktuigen prikkelt de zenuwachtige wratten, die zich vooral naar den kant van het voorhoofd, de oogen en oogholten verspreiden, en het is dien ten gevolge dan ook daaruit, dat de schele hoofdpijn ontstaat. Ons denkbeeld is niet alleen gegrond op het gezigt dat de buis oplevert, maar ook op de gelukkige gevolgen die wij door onze behandeling verkrijgen. Deze theorie of ten

minste, deze wijze van zien, kan niet valsch zijn, als alleen gegrond op de onderlinge overeenkomst der daadzaken, die door een ieder kunnen nagegaan en onderzocht worden.

Voorafgaande aanleidende oorzaken.

Die oorzaken zijn over het algemeen zeer talrijk, de meest voorkomende echter zijn: het terugdrijven der uitwasemingen, vooral die van het hoofd, gemeenlijk verkoeling of verkoudheid genaamd; de zinkingen of jicht; het weder naar binnen drijven der huidziekten, zoo als uitslag, schurft enz. Zij, die de gewoonte hebben aangenomen, om het hoofd en den hals met koud water te wasschen, alsmede jonge kraamvrouwen, zijn hieraan zeer onderhevig. Langdurige hoofdpijn, uit gebreken in den onderbuik ontstaande, heeft dikwijls eenen schadelijken invloed op het oor, en doet de schele hoofdpijn ontstaan; beide deze ziekten vereenigd, maken slechts eene en dezelfde ziekte uit; moeijelijk en zeer duister zijn hiervan de gevolgen te voorspellen, gelukkig echter valt dit zeer zelden voor.

Doordrongen van het lezen der hierboven aangehaalde beroemde schrijvers, hebben wij de gelegenheid niet willen laten ontsnappen, die zich dagelijks aan onze oogen heeft aangeboden, om nieuwe nasporingen omtrent de schele hoofdpijn te bewerkstelligen. Van een getal van nagenoeg 20,000 dooven, die sedert tien jaren onze hulp hebben ingeroepen, heeft ten minste de helft verklaard, dat zij, vóór dat zij doof werden, eerst aan schele hoofdpijn geleden hebben, en hebben wij tevens een groot aantal zieken gade geslagen, die, schele hoofdpijn hebbende, de bewijzen op-

leverden, dat in deze ziekte reeds de eerste beginselen der doofheid bij hen aanwezig waren.

Onderzoek der gehoorbuis bij de lijders aan schele hoofdpijn.

Bij gezonde menschen, is het oorsmeer altoos van eene licht geelachtige kleur, kleverig en tamelijk overvloedig; wanneer men het tusschen de vingers drukt, is het even als vogellijm: wij hebben deszelfs eigenschap doen kennen (zie bl. 4). Bij hen, die schele hoofdpijn hebben, integendeel, is het geheel van eenen anderen aard, zijnde grijsachtig, dikwijls zelfs min of meer zwart, op den achtergrond der buis bijeenverzameld en aan elkander geplakt, en vastgehecht aan het trommelvlies, bij wijze van verstopping; bij sommige andere voorkomende gelegenheden is het hard, broos, en vergaat, tusschen de vingers gedrukt wordende, al zeer ligt tot stof; in die gevallen hebben de lijders jeukingen en dikwijls gesuis in de ooren: dit is het eerste kenteeken der doofheid; het zoogenaamde snot- (neus-) vlies, wordt te gelijker tijd de zetel eener verkoudheid der hersenen, hetzij droog of vochtig, hetgene dikwijls het verlies van de reuk ten gevolge heeft, van daar dan ook de moeijelijkheid om adem te halen, en het vloeijen van een dun of dik vocht uit de neusgaten, somtijds echter vloeit er in het geheel geen vocht. Al deze verschijnselen dragen er toe bij, om de door SAUVAGES bedoelde schele hoofdpijn te veroorzaken. Deze laatste kenteekenen kunnen ook wel afzonderlijk bestaan, dit heeft echter slechts in enkele bijzondere gevallen plaats; alsdaan zijn dezelve alleen toevallig en voorbijgaande, maar als zij bestendig en aanhoudend zijn, dan ontstaan zij

altoos uit eene zickelijke aandoening *van de uitwendige gehoorbuis.*

Wijze van behandelen.

Wanneer de schele hoofdpijn niet gepaard gaat met de gewone hoofdpijn, bepaalt zich de wijze van behandelen derzelve, tot het leggen van een eenvoudig verband van *oleum acusticum* (*) op de ooren; men kan dit wel is waar dadelijk bij het begin der pijn doen, maar het is beter om het des avonds te doen; hetzij de schele hoofdpijn tijdelijk of wel aanhoudend is, zij moet op dezelfde wijze behandeld, en gedurende eenen meerderen of minderen langen tijd, daarmede voortgegaan worden, enz.

Wijze van het leggen der verbanden.

1. Moet men op de zijde, waar de schele hoofdpijn zich het meest schijnt te doen gevoelen, tien of twaalf droppels van gezegde olie in de gehoorbuis laten vloeijen, latende den lijder, ten dien einde, in eene schuinsche houding nederliggen, waarna hij zich moet omkeeren, om op het andere oor te gaan leggen, opdat de olie op den grond der buis blijve; alsdan steekt men een klein droog katoen watje in den mond of de opening der buis, en laat den zieken een gedeelte van den nacht in die houding liggen, ten einde de olie altoos op den grond van de gezegde buis blijve.
2. Des anderen daags des morgens, of twaalf à vijftien uren na het leggen van het verband, moet men, door middel van een klein spuitje, in de meergemelde buis, twaalf of vijftien ligte inspuitingen doen met laauw water. Daar er prikkelbare of driftige menschen zijn, die deze inspuitingen moeijelijk kunnen verdragen, zoo moet men

(*) Acoustique olie.

in dit geval, in plaats daarvan, op de volgende wijze te werk gaan: den lijder namelijk weder dezelfde liggende houding hebbende doen aannemen, als bij het leggen van het verband, vult men voormelde buis, verscheidene keeren achter elkander en bij herhaling, met laauw water, steekt een klein penseeltje van haar in de buis, hetzelve telkens in de hoogte trekkende, en er vervolgens op nieuw weder instekende, daarbij zorg dragende, om vooral tot beneden op den grond van de buis door te dringen; door dit middel zal men volkomen hetzelfde doel bereiken als met de inspuitingen. 3. Vervolgens neemt men een fijn linnen lapje, of een weinigje drooge watten, en veegt de buis goed af; dit gedaan hebbende, steekt men weder een ander klein watje in de opening of mond, en wacht tot des avonds, zonder iets aan het oor te doen, om alsdan bij het naar bed gaan, weder hetzelfde verband te leggen, als den voorgaanden avond. Gedurende acht dagen, telkens op hetzelfde uur met het leggen dier verbanden voortgegaan zijnde, doet men nu, insgelijks gedurende acht dagen, dezelfde bewerking aan het andere oor, en zet dit zoo afwisselend, van acht tot acht dagen, dan aan het eene en dan wederom aan het andere oor, gedurende eenige maanden voort. Wanneer de schele hoofdpijn is ontstaan uit het terug drijven der uitwasemingen van het hoofd, moet men er mutsen van gewasde taf op dragen, en wel onmiddelijk op het haar, en het hoofd behoorlijk gedekt houden; hierdoor bevordert men weder eene aanhoudende uitwaseming, die zeer veel baat bij brengt bij de behandeling, vooral in den winter. Mannen dragen deze mutsen van gewasde taf, slechts des nachts.

Bijaldien de schele hoofdpijn met de gewone hoofdpijn gepaard gaat, moet men, zooveel mogelijk, trachten er de oorzaak van op te sporen, en dezelve, te gelijker tijd met bovenstaande behandeling, zoeken uit den weg te ruimen.

Wat de gewone Hoofdpijn is.

In de beschrijving van de schele hoofdpijn, hebben wij met Sauvages gezegd, dat deze kwaal uitwendig is; bij gevolg is de gewone hoofdpijn inwendig, eene meerdere of mindere smart, meestendeels vooraan aan het voorhoofd, inwendig, diep; het hoofd is zwaar en de pijn bijna altoos voortdurend; het aangezigt en de oogen zijn rood, en deze laatsten min of meer pijnlijk, terwijl de lijder bijna altoos slaperig is. De gewone hoofdpijn kan wel alleen uit eene aandoening der hersenen ontstaan, maar dit is evenwel slechts zeer zelden het geval. Dezelve is genoegzaam altijd het gevolg van de eene of andere ligchamelijke ongesteldheid, spruitende meestendeels voort, uit een gebrek in den onderbuik, of dat de werktuigen van denzelven hunne behoorlijke werking niet doen; het opstoppen of ophouden van den natuurlijken afgang; de aanbeijen, koude voeten, volbloedigheid, verkoudheid der hersenen, enz.

Kenteekenen waaruit men kan ontdekken, dat de gewone hoofdpijn, met schele hoofdpijn gepaard gaat.

1. Wanneer de pijn van de helft van het bekkeneel, zich van buiten naar binnen uitstrekt, in het inwendige der hersenen, met de verschijnselen, die wij voor de gewone hoofdpijn hebben opgegeven, en dat het oorsmeer aangestast is, zal men daaruit de gevolgtrekking kunnen

maken, dat de schele hoofdpijn gepaard gaat met gewone hoofdpijn.

Wijze van behandeling.

Wanneer de schele hoofdpijn gepaard gaat met gewone hoofdpijn, en dat deze laatste het gevolg is van eene der hierboven opgegeven oorzaken, zal men zich haasten, de gepaste geneeskundige middelen daartegen aan te wenden; door het gebruik derzelve, zal de gewone hoofdpijn weldra genezen zijn, en zal men dan slechts hebben voort te gaan met de opgegevene oormiddelen.

Alsnu, al hetgene wat tot de eigenlijk gezegde schele hoofdpijn betrekking heeft, geëindigd hebbende, zullen wij ons nog maar alleen bezig houden, met het opgeven der voorbeelden van genezing.

1. De Heer Olivier, ambtenaar bij de prefecture van het departement der *Seine*, 45 jaren oud en van een tamelijk sterk gestel, leed reeds **12** jaren lang van tijd tot tijd aan schele hoofdpijn, en wel regelmatig iedere veertien dagen, waarvoor hij bereids velerhande middelen aangewend had, zonder daarvan ontslagen te kunnen worden. Eens op eenen dag, dat het nog al koud was, aan het venster staande, vattede hij een togt, waardoor hij bijna geheel doof werd op het regteroor. Van toen af verergerden de aanvallen der schele hoofdpijn aanmerkelijk, en was het even als of zijn hoofd door eene schroef toegekneld werd, en gevoelde hij tevens van binnen in het oor scholen, die tot aan het voorhoofd doordrongen, en de aanvallen, die voorheen twaalf tot vijftien uren geduurd hadden, hielden thans twee of drie dagen aan; deze smartelijke toestand duurde ten minste zes maanden voort. Hij had reeds alle hoop op beterschap opgegeven, toen

bij mij kwam opzoeken; ik schreef hem het gebruik van de *oleum acusticum* (olie voor de doofheid) voor, en na dit middel, vier maanden lang zeer regelmatig te hebben aangewend, was hij, niet alleen van zijne doofheid, maar ook van de schele hoofdpijn, volkomen genezen; en dient hierbij opgemerkt te worden, dat zijne ooren geheel droog waren, en er naauwelijks eenige sporen van oorsmeer gevonden werden; tegenwoordig is de afscheiding van hetzelve weder geheel daargesteld, en gevoelt hij generhande ongemak noch schele hoofdpijn meer.

2. De Heer Laporte, in de straat *Pérignon*, werd sedert twintig jaren gekweld door eene hoofdpijn, slechts aan de eene zijde van het hoofd, die hem van tijd tot tijd doof deed worden; dikwerf moest men hem ader laten, om hem eenige verligting te verschaffen. In de maand Maart 1835, door deze schele hoofdpijn bijna geheel en al van zijn gehoor beroofd geworden zijnde, kwam hij mij raadplegen, ik schreef hem het gebruik van de *oleum acusticum* voor, en na verloop van vier maanden, was hij volmaakt genezen, zoowel van zijne doofheid als van de schele hoofdpijn.

3. In de maand October 1832 kreeg ik een bezoek van den Heer Pourchet, Luitenant bij het eerste regement Karabiniers, in garnizoen te *Versailles*. Sedert tien jaren was hij ten prooi van eene verschrikkelijke schele hoofdpijn, die hem op beide ooren doof had doen worden; vóór dat hij bij mij kwam, had hij alle de verdienstelijkste geneesheeren der Hoofdstad geraadpleegd, zonder eenige verligting te kunnen verkrijgen. Na zijne ooren onderzocht te hebben, deed ik hem opmerken, dat zijne schele hoofdpijn het gevolg was van

eene slepende oorontsteking, en wel voor genezing vatbaar was, of dat hij ten minste wel verbetering in zijnen toestand kon verkrijgen, en ziedaar inderdaad den brief welke hij mij schreef:

Mijnheer de Dokter!

Ik ben u rekenschap verschuldigd van de reeds door mij ondervonden wordende gevolgen, van het gebruik der mij door UEd. voorgeschrevene *oleum acusticum*; de pijn in het hoofd is geheel over, iets dat nooit het gevolg is geweest, van alle vroeger door mij beproefde geneeskundige behandelingen; het gehoor wordt ook dagelijks beter en de bereids verkregene verligtingen, boezemen mij de hoop in, op eene nabij zijnde geheele genezing; met één woord, ik ben te vreden. Ik vraag u verschooning, dat ik u deze kleine bijzonderheden mededeel, maar ik herhaal het, ik ben al te zeer voldaan, om dezelve stilzwijgend voorbij te gaan; gij zult u ongetwijfeld wel dien officier der Karabiniers herinneren, die het geluk gehad heeft, zich den 15 October laatstleden bij u te vervoegen, ten einde uwen raad in te roepen.

Ik heb de eer, enz.

Get. POURCHET,
Luitenant bij het 1ste *Regement Karabiniers,*
te Versailles.

3e Waarneming: De Heer VIVIEN, wonende in de straat *de Sèvres*, N°. 161, omtrent 34 of 35 jaren oud, bij wien reeds eenige malen het zweet ingeslagen was, vooral op het hoofd, was dien ten gevolge aan eene bijna onophoudelijk voortdurende, schele hoofdpijn onderhevig; in den voorleden winter werden deze toevallen zoo hevig, dat hij op beide ooren doof werd. Tegen de maand April zich bij mij vervoegd hebbende, onderzocht ik naauwkeu-

rig zijne ooren, die in den volgenden staat waren: het oorsmeer was donker grijs en in eene zeer geringe hoeveelheid voorhanden, tusschen de vingers gewreven wordende, verkeerde het weldra tot stof; de gehoorbuis pijnlijk, vooral in de nabijheid van het trommelvlies; op mijnen raad gebruikte hij de *oleum acusticum* en was, na verloop van eenige maanden, volmaakt genezen; sedert dien tijd heeft de Heer VIVIEN volstrekt niets meer geweten, noch van doofheid, noch van schele hoofdpijn.

4e Waarneming: De Heer AZAÏS, Inspecteur der policie te *Vaugirard*, omtrent 44 jaren oud, van een zenuwachtig gestel, volbloedig, van middelmatige grootte en sterk van gestel, leed sedert meerdere jaren aan eene bijna aanhoudende schele hoofdpijn, vooral naar den kant van den regter slaap van het hoofd, en die zich van daar, naar de oogholte uitstrekkende, naar de wenkbraauw opklom. In den vorigen herfst werd hij eensklaps doof op het regter oor, welke doofheid, wel is waar, in den beginne der maand December verdween, maar in de maand Februarij op nieuw teruggekeerd, vergerde dezelve van dag tot dag, zoodat hij in de maand April aan die zijde hoegenaamd niets meer hooren kon. In wanhoop gedompeld kwam hij mij om raad vragen; het onderzoek zijner ooren deed mij eene slepende oorziekte ontdekken. Het oorsmeer was werkelijk zwart, sterk vastgehecht tegen de wanden der gehoorbuis; tusschen de vingers gedrukt wordende, was hetzelve korrelig en had daarenboven deszelfs geheele stroopige dikte verloren; ik schreef hem eenvoudig de *oleum acusticum* voor, en dezelve eenigen tijd gebruikt hebbende, waren, zoowel de schele hoofdpijn als de

doofheid, volmaakt verdwenen, en hoofd en oor zijn sedert geheel daarvan bevrijd gebleven.

5e Waarneming: Mejufvrouw MONTFERRIER, juwelierster, in de straat *du Bac*, N°. 136, was sedert eenige jaren aangetast geweest door eene schele hoofdpijn, die haar doof had doen worden; zij raadpleegde meerdere geneesheeren, zonder dat derzelver voorschriften haar iets baatten; in het jaar 1834 zich aan mij gewend hebbende, onderzocht ik hare ooren, waarin het smeer volstrekt ontbrak, ook gevoelde zij er bijna aanhoudende jeuking in, men vond er vooral eenige ondeeltjes van eene soort van stof, welke niets anders was dan eene uitzweeting van het bedorven oorsmeer. Ik besloot hieruit, dat de smeerklieren de zetel waren van eene verouderde ongesteldheid, veroorzaakt door eene teruggeslagene huidsuitwaseming. Ik deed haar ten dien aanzien verscheidene vragen, maar zij kon mij, ten opzigte der hoofdzaak, geen bepaald antwoord geven. Daar haar toestand mij van eenen zeer ernstigen aard scheen te zijn, oordeelde ik het voorschrijven van de *oleum acusticum* alleen niet toereikende te zijn, en besloot ik ook nog twee andere middelen aan te wenden, om op het klierstelsel te werken, en schreef haar dus voor; 1. het verbinden der gehoorbuis met de *oleum acusticum*; 2. inspuitingen elken ochtend met eene oplossing van zoutzure kalk; 3. inwrijvingen achter de ooren tot op de helft van den hals, met kelpstofhoudende pommade. Ik behandelde nimmer meer dan één oor tevens, en den hals aan denzelfden kant. De *chlorure* was aldus gereed gemaakt: zoutzure kalk, twee oncen; goed zuiver water, eene kan; dit hebbende laten oplossen en het doorge-

gezegen hebbende, werd het vocht in eene voor het gebruik toegekurkte flesch bewaard; daar hetzelve echter, op die wijze gereed gemaakt, te sterk was, liet ik er telkens de helft laauw water bij doen. De pommade bestond uit twee oncen reuzel; 25 grein waterstofhoudende, kelpstofzure potasch, onder elkander geroerd en in 20 deelen verdeeld, een voor iedere inwrijving, welke telkens des avonds, vóór het leggen van het verband op het oor, gedaan werd, hebbende ik aan de zieke aanbevolen, zorg te dragen, des anderen daags des ochtends, den hals met zeepwater af te wasschen, waarmede ik ten doel had te voorkomen, dat het linnengoed niet vuil werd en tevens het opslorpende vaatstelsel vrij te houden, opdat de opslorping altoos onverhinderd plaats kon hebben. Na eenige maanden tijds was Mejufvrouw MONTFERRIER hersteld, en heeft sedert niets meer van deze ziekte geweten.

6° Waarneming: Mevrouw de Baronnes P., eene zeer schoone dame van 23 jaren oud, die op haar 17e jaar getrouwd, en door haren echtgenoot bedrogen, eene venerische ziekte gekregen had, begon eene maand na haar huwelijk hiervan iets te bespeuren; in dezen toestand is het dat zij zwanger werd, en volgens de geneeswijze met middelen uit het plantenrijk behandeld, scheen dat eene goede uitwerking op haar te doen, maar nadat zij in de kraam was gekomen, vertoonde zich de ziekte op nieuw in den hoogsten graad; zij nam hare toevlugt tot eenen bekwamen geneesheer der Hoofdstad, die haar met kwikmiddelen behandelde. De ziekte werd genezen, maar er bleef haar eene schele hoofdpijn daarvan over; wier aanvallen zich telkens, drie of

vier dagen voor hare maandstonden, deden gevoelen, en zich bij derzelver verschijning, met eene verschrikkelijke kracht vernieuwden; zij had brakingen en schoten in de slapen van het hoofd, die haar bijna geene rust lieten. Dit hield gedurende twee of drie dagen aan, zij werd iedere keer doof op het linker oor, maar tevens met het ophouden van de schele hoofdpijn, verdween ook die doofheid weder. In de maand November 1835 bij mij gekomen zijnde, vertrouwde zij mij openhartig, al wat hare schele hoofdpijn vooraf gegaan was; ik onderzocht hare ooren, het regteroor leverde niets bijzonders op, het linker daarentegen, was droog; het weinige smeer dat er voorhanden was, zat sterk vastgehecht tegen de wanden der buis, en wanneer men wilde beproeven om het los te maken, kwam er dadelijk bloed te voorschijn, en de smart veroorzaakte eenen ligten aanval van schele hoofdpijn, die eenige uren lang aanhield. Ik schreef haar de *oleum acusticum* voor, en daar zij aanhoudend met hardlijvigheid geplaagd was, noodigde ik haar uit zich eenige beweging op het land te maken, iedere vijf dagen een ligt laxeermiddel te gebruiken, twee keeren in de week een bad te nemen, en geen ander voedsel te gebruiken, dan gevogelte en melkspijzen, die zij goed verdragen kon. Zij volgde stipt mijnen raad op, bleef vier maanden te *Versailles*, waar zij regelmatig alle dagen wandelen ging, en ook dikwerf te paard reed. Na dit vier maanden lang volgehouden te hebben, was Mevrouw de Barones volkomen genezen, en, sedert dien tijd, heeft zij nooit weder iets van schele hoofdpijn bespeurd.

7° Waarneming: Mijnheer de Generaal DUTRY, wonende te *Passy*, had met NAPOLEON den veld-

togt van *Egypte* mede gemaakt, en er, even als zoo vele anderen, de pest gehad, waarvan hij, na vele moeite weder herstelde, en sterk genoeg van ligchaamsgestel was om, ten minste twee jaren lang, aan den invloed van het klimaat tegenstand te kunnen bieden. In *Frankrijk* teruggekeerd, was hij aanhoudend ten prooi van eene bijna bestendige schele hoofdpijn, ofschoon anders tamelijk gezond. Na vier jaren dus te hebben doorgebragt, deed hij eene reize naar *Zwitserland*, waar hij geboren was, en werd er bijna geheel doof. Toen hij te *Parijs* teruggekomen was, raadpleegde hij meerdere geneesheeren, maar niet alleen dat hij, bij de middelen die zij hem voorschreven, geen baat vond, werd het integendeel gedurig erger met hem, en tot overmaat van ramp, kreeg hij ook nog de jicht welke hem noodzaakte, veertien dagen lang te huis te blijven en niet te kunnen uitgaan. Aan alle zijne leden lam, liet hij mij, in de maand Maart 1831, verzoeken bij hem te komen, daar hij wenschte te weten, wat ik van zijnen toestand dacht; ik haastte mij aan zijn verlangen te voldoen. Ik vond hem in eenen leuningstoel voor zijne deur zitten, hebbende aan de eene zijde eene kruk, en aan de andere zijde, een blikken hoorn, van ten minste twee of drie voet lang, naast zich liggen; ik onderzocht zorgvuldig zijne ne ooren, zij waren zeer droog, er was noch stof, noch vochtigheid in voorhanden en men moest de stem zeer luid verheffen, of liever schreeuwen om, door middel van zijnen hoorn, met hem te kunnen spreken. Hij wenschte niet zoo zeer van zijne doofheid genezen te worden, hetgene hij voor onmogelijk hield, als maar alleen bevrijd te worden van

de pijn in het hoofd, die zich iedere veertien dagen vernieuwde en dat wel, nog veel heviger, wanneer de jicht zich begon te doen gevoelen. Op het eerste oogenblik, scheen zijne ziekte mij volstrekt ongeneesbaar, vooral op zijnen leeftijd (78 jaren), intusschen moest ik hem evenwel iets voorschrijven; ik nam dus mijne toevlugt tot de *oleum acusticum*, en het berooken der ooren, alle twee dagen, met pepermunt en wolkruid. Eene halve once van ieder dezer twee kruiden en eene kan water, gedurende zeven of acht minuten in eene koffijkan hebbende laten koken, plaatste men deze koffijkan op eene tafel, en liet den damp in het oor trekken door middel der pijp van eenen glazen trechter, die echter niet aan het oor raken moest, ten einde lucht te hebben, om aan den damp doortogt te geven. Tot mijne en zijner vrienden verwondering, zette hij deze behandeling vijf of zes maanden voort, en werd van de schele hoofdpijn, en ook bijna geheel van zijne doofheid genezen, maar niet van de jicht. Wij hebben deze onderscheidene genezingen niet stilzwijgend willen voorbijgaan, daar zij wel verdienen bekend te worden gemaakt. Bijaldien wij de namen der personen niet hadden opgegeven, had men stellig de mogelijkheid dier genezingen ontkend; wanneer men echter bedenkt, wat wij dikwerf voor onze oogen hebben zien gebeuren, of wanneer men de geschiedboeken der geneeskunde open slaat, zal men voorbeelden genoeg aantreffen van buitengewone genezingen, die door plaatselijke behandelingen zijn bewerkstelligd geworden. En inderdaad, hoe vele keeren heeft men niet reeds gezien, dat menschen zijn genezen geworden, die, ten gevolge van

zweren of ontstekingen aan de leden, door mannen van de grootste verdiensten waren veroordeeld geworden, zich een arm of been te laten afzetten, maar zich aan eene zoo pijnlijke operatie niet hadden willen onderwerpen, en desniettemin, door eene plaatselijke behandeling, genezen werden. Dat men dus niet langer verwonderd zij over de schitterende genezingen, die het ons dagelijks gelukt te bewerkstelligen, aan menschen die aan schele hoofdpijn en doofheid lijden, door het eenvoudig verbinden der ooren. En wanneer ook al het andere gelijk is, verdient dan onze methode of wijze van behandeling niet nog altoos de voorkeur, boven de tot dus verre gevolgde? SAUVAGES en zijne tijdgenooten, behandelden de lijders aan schele hoofdpijn, met hen het diëet te doen houden, met verkoelende dranken, bestaande uit kreeftsoogen en paarlemoer, verzoet met siroop van violen; zij gaven purgeermiddelen, herhaalde braakmiddelen, herhaalde sterke aderlatingen, spaansche vliegen aan den hals, laatkoppen of *setons* (*). AMBROISE PARÉ en eenige nieuwere heelkundigen, maakten gebruik van het doorsnijden der slaapslagader; men moet bekennen, dat, verondersteld ook, dat deze middelen goed zijn, men dezelve desniettemin eerst door onze zoo eenvoudige wijze van behandelen moest laten voorafgaan, en wij zeggen het onbeschroomd, hetzij schele hoofdpijn, hetzij doofheid, die voor onze geneeswijze niet wijken wil, zal ook door de zoo even gemelde middelen niet genezen worden; terwijl wij integendeel dagelijks het genoegen mogen smaken, onze wijze van behandeling met een goed gevolg bekroond te zien, dáár

(*) Openeningen in den nek, ter afleiding der vochten. VERT.

waar alle de anderen te vergeefs zijn aangewend geworden. Wij zullen hier niet spreken van die gevallen van eenvoudige schele hoofdpijn, daar men wel kan denken, dat bijaldien wij het geluk hebben de meer ingewikkelde te genezen, het ons oneindig gemakkelijker zal vallen daarin te slagen, wanneer dezelve met geene andere kwalen gepaard gaat.

In het door ons vastgestelde verschil tusschen de schele hoofdpijn en de eenvoudige gewone hoofdpijn, hebben wij ook gezegd, dat dezelve beide te gelijk konden bestaan, dit het geval zijnde, moeten beide tevens behandeld worden.

Schele Hoofdpijn gepaard met gewone Hoofdpijn.

Mejufvrouw D...., dochter van eenen rijken koopman van *Saint-Quentin*, oud 18 jaren, zeer prikkelbaar van gestel, kreeg op den ouderdom van 12 jaren eene schele hoofdpijn, die regelmatig iedere maand terug kwam; dit deed dan ook hopen, dat het krijgen der maandstonden haar zoude genezen; te 15 jaren had dit geval plaats, maar de stonden kwamen nimmer zeer geregeld. Verre er van daan, de schele hoofdpijn te zien verdwijnen, kreeg zij integendeel eene gedurig aanhoudende, hevige hoofdpijn, die slechts van tijd tot tijd, door eenige sterke neusbloedingen, een weinig verligt werd. Bij iedere nieuwe maan, ondervond zij verschrikkelijke aanvallen van pijn, die vierentwintig uren aanhielden. De pijn nam hare rigting, eensdeels, van buiten naar binnen der oogholten en aan den kant van het voorhoofd, en scheen zich in het midden der hersenen vast te zetten. Zij voelde te gelijkertijd een aanmerkelijk kloppen in het bin-

nenste van het bekkeneel, en van tijd tot tijd eene *sterke drukking* op de kruin van het hoofd, en daarna had zijne eene soort van tuiten in de ooren, en konden hare oogen, gedurende deze verdubbelde ziektensaanvallen, den schijn van het licht niet verdragen; zij was aanhoudend slaperig, en ontwaakte dikwerf, door midden in de vreesselijkste droomen, verschrikt op te springen; gewoonlijk eindigde de aanval des ochtends met eene zeer sterke uitwaseming, vergezeld van brakingen. Deze jonge dame werd in de maand November 1832 bij mij gebragt, om mijnen raad in te winnen; nadat men mij het verhaal van haren toestand gedaan had, onderzocht ik oplettend hare ooren, die in den volgenden staat waren: het oorsmeer uitgedroogd, en even als schilfers sterk vastgehecht tegen de wanden der gehoorbuis. Ik deed haar opmerken dat zij een weinig doof moest zijn; zij verzekerde mij van neen, en dat zij integendeel somwijlen al te goed hoorde, daar de sterke toonen of klanken, haar een weinig prikkeling veroorzaakten en ongeduldig maakten; ik nam eene horologie en hield dezelve op eenen afstand van twee voet van haar regteroor, zij hoorde dezelve tikken, maar zwakjes; op vier voet afstand hoorde zij dezelve in het geheel niet meer. De proef aan het tegenovergestelde oor, had hetzelfde gevolg; ik bevestigde dus dat zij een weinig doof was, maar stelde haar gerust en beloofde haar te zullen genezen, indien zij zich wilde onderwerpen aan de behandeling die ik haar zoude voorschrijven, hetwelk zij mij toezeide; hare daarbij tegenwoordig zijnde Mama zeide mij, dat zij er niet veel van verwachtte, omdat zij reeds onder de handen van de bekwaamste genees-

heeren der hoofstad was geweest, die geene de minste verbetering hadden kunnen te weeg brengen.

De behandeling was als volgt: 1. alle maanden, en regelmatig na den aanval, of gedurende dat de maandstonden vloeiden, het zetten van twintig bloedzuigers, als vijf aan iedere lies en vijf aan iedere dij, en wel aan de binnenzijde zoo hoog als maar eenigzins mogelijk was, terwijl het bloeden uit de gebetene gaten bevorderd moest worden, door het opleggen van pappen van goed gemalen lijnzaad op het bloote ligchaam; 2. alle ochtenden nuchteren en iederen avond vóór het naar bed gaan, in een lepelvol aalbessengelei, een mengsel innemen van tien grein rood ijzer-verzuursel met vier grein onderkoolstofszure-magnesie, en daarop een glas hondstand-water drinken; *een oogenblik daarna.* 3. de ooren verbinden met de *oleum acusticum.* Deze behandeling zes maanden lang geregeld voortgezet hebbende, was de jonge dame in den grond genezen en de maandstonden kwamen geregeld. Van dien tijd af, hebben hare krachten toegenomen en geniet zij eene volmaakte gezondheid: *zonder ooit eenige de minste soort van hoofdpijn te gevoelen.*

Een ander. — Mevrouw B..., van *Saint Germain*, kreeg in haar 18e jaar, ten gevolge eener ingeslagene uitwaseming, schele hoofdpijn, waarvan zij geregeld twee keeren iedere week geplaagd werd. Op haar 22e jaar gehuwd en op haar 23e jaar moeder geworden zijnde, besteedde zij haar kind bij eene minne, deed den twaalfden dag, nadat zij in de kraam gekomen was, eene wandeling in haren tuin; de lucht was koel, en zij bleef nagenoeg een half uur de zon aanschouwen. Zij was nogthans tamelijk goed warm gekleed; in hare kamer terug gekomen,

voelde zij huiveringen in den rug die bijna vijfentwintig minuten aanhielden; daar zij geloofde dat zij, als naar gewoonte, weder eenen aanval van schele hoofpijn zoude krijgen, ging zij te bed liggen, maar deze keer was de pijn allerhevigst, en bepaalde zich, niet zoo als anders altoos het geval was, tot het voorste gedeelte van het voorhoofd, zij dacht dat men haar het hoofd met eene bijl doorkliefde, zij gevoelde zulke hevige schoten in het binnenste der hersenen, dat zij schreeuwde van de pijn. De geneesheer beval het zetten van een groot aantal bloedzuigers, dat echter *volstrekt niets* hielp; zij moest diëet houden en werd dien overeenkomstig behandeld; zij herstelde wel is waar, maar behield gedurende zes jaren lang eene aanhoudende hoofpijn, welke echter niet belettede, dat de aanvallen der schele hoofdpijn altoos op gezette tijden terugkeerden; zij werd een weinig doof, hetgene haar deed besluiten, in de maand September 1834 mij te komen raadplegen. *Onderzoek*: hare ooren waren vol met ontbonden oorsmeer, dat zwartachtig van kleur en bijna vloeibaar was; de buis was pijnlijk en als men het haar aanraakte, gevoelde zij eene hevige smart over het geheele hoofd, vooral aan het achterhoofd; de spijsvertering was moeijelijk; de maandstonden ontbraken nimmer *geregeld te komen*; dikwijls kwam haar het zuur op in den mond.

Voorschrift.

Het aanhoudend dragen eener muts van gegomde taf op het bloote haar, zoowel bij dag als bij nacht, en het hoofd tamelijk gedekt houden; telkens om de vijf dagen zettede zij eene andere muts op. Om te drinken: gomwater met wijn; 's ochtends nuchteren een poeijer van tien grein onderkoolstofs-zure magnèsie

met suikerwater, om het zuur tegen te gaan. 2. Het gebruiken van de *oleum acusticum* voor de ooren. Na met deze behandeling gedurende vijf maanden te zijn voortgegaan, waren de pijnen in het hoofd geheel en al verdwenen, en van dien tijd af, geniet zij eene zeer goede gezondheid.

De Heer B., leerling in de regten, 22 jaren oud, kastanjebruin haar, bleek van gezigt, smal en fijn van leden, gewone grootte; ondervond sedert 5 jaren aanvallen van schele hoodpijn, die zich iedere veertien dagen vernieuwden, en telkens 12 a 15 uren duurden; in November 1832 kreeg hij eensklaps na het middageten, buitengewoon hevige pijn in de maag, zware hoofdpijn onder de oogholten en eenen brandenden dorst. Toen dit 36 of 40 uren geduurd had, werd een geneesheer geroepen, die hem 25 bloedzuigers aan den anus (het fondament) en 10 aan den oppersmeerbuik liet zetten, en toen deze afvielen, ruime pappen van lijnzaad opleggen, en als drank voorschreef: gesuikerd gomwater met een weinig citroensap er in. De pijnen hielden op maar hij herstelde niet, de spijsvertering bleef moeijelijk, hij bleef den geheelen winter door ongesteld, en werd zeer mager. De aanvallen der schele hoofdpijn bleven op de gewone tijden aanhoudend voortduren, zoolang dezelve aanhielden, hoorde hij even als eene soort van muzijk of gebrom in de ooren, en gevoelde hij eene drukking in de slapen van het hoofd, even als of dezelve toegeschroefd werden. In het binnenste der hersenen gevoelde hij stekingen en kloppen, zijne oogen konden het licht niet verdragen, het minste geluid hinderde hem, de onderbuik werd zeer pijnlijk en opgezwollen; tegen het einde van den aanval braakte hij, en liet aanmerkelijk ve-

te winden, gewoonlijk was hij hardlijvig. Dien toestand moede, kwam hij in de maand Junij daaraanvolgende mij raadplegen, en deed mij een verhaal van zijne ziekte. De ooren waren droog, en alleen in het regteroor was een weinig grijsachtig smeer voorhanden. Ik verbood hem iets anders te gebruiken dan melkspijzen, kalfsbouillon en gomwater, liet hem te gelijker tijd 15 bloedzuigers op den buik zetten, hetwelk ik van acht tot acht dagen, zes keeren deed herhalen, daarenboven pappen van lijnzaad op het bloote ligchaam doende leggen, hem tevens aanbevelende zich volstrekt rustig te houden. Daar hij gedurende den geheelen winter zeer vele lavementen had gehad, bepaalde ik mij om hem van tijd tot tijd, 's ochtends nuchteren, twee lepels zoete amandel-olie te laten gebruiken; te gelijkertijd werden zijne ooren, afwisselend, het eene om het andere, telkens acht dagen lang verbonden met de *oleum acusticum;* gedurende 13 achtereenvolgende dagen bleef hij te bed liggen, en de aanval der schele hoofdpijn was zeer onbeduidend. Den twintigsten dag werd de zieke sterk door den honger gekweld, ik liet dus de gewone portie melk vermeerderen, maar den dertigsten dag moest men hem vette bouillon en een weinig soep geven, ik vermeerderde allengs de portien; den veertigsten dag liet ik hem een ligt purgeermiddel nemen, waarvan hij 7 of 8 keeren afging.

De beterschap maakte snellen voortgang; overeenkomstig mijnen raad, ging hij voort slechts ligte en gemakkelijk te verteren spijzen te gebruiken, en tevens zijne ooren met de *oleum acusticum* te verbinden. Na verloop van vier maanden hadden de aanvallen, zoowel der schele als der gewone hoofd-

pijn, geheel opgehouden; hij ging den herfst op het land doorbrengen, en kwam in de maand December naar *Parijs* terug, in eenen volmaakten staat van gezondheid, die sedert altoos is blijven aanhouden.

Mejufvrouw THIBAUT, winkelierster in erwten, boonen, enz., in de straat *de Sèvres*, N°. 72, te *Vaurgirard*, oud 41 jaren, van een sterk ligchaamsgestel, dik maar fijn en teer van vel, had van haar 18ᵉ jaar af, geregelde aanvallen van schele hoofdpijn gehad; zeer jong getrouwd zijnde, had zij twee kinderen ter wereld gebragt, die echter geene verandering te weeg bragten aan den geregelden terugkeer der pijnen, waarvan de aanvallen altoos zeer hevig geweest zijn, overafgegaan van braken, huiveringen, zingen in de ooren, en steken in de oogholten en het voorhoofd, alsof men haar met een puntig instrument gestoken en dezelven van elkander gescheurd had. Den vorigen winter, schenen de ziektenstoevallen nog sterker te worden, en gevoelde zij tevens aanhoudende pijn onder de oogholten; in de maand Mei daaraanvolgende, kwam zij mij om raad vragen, en maakte mij met haren toestand bekend. De pijn in het hoofd onder de oogholten, scheen mij toe een gevolg te zijn van eene wanorde in de maandstonden; door het onderzoek der gehoorbuis, zag ik dat er bijna volstrekt geen oorsmeer aanwezig was, de weinige hoeveelheid die er van voorhanden was, zat vastgekleefd aan de wanden der gehoorbuis, zijnde hetzelve buitengewoon donkergeel van kleur; toen ik het wilde wegnemen, veroorzaakt dit eene kleine smart, die zich tot in de holligheden van het voorhoofd deed gevoelen, het gelukte mij nogthans er

eene kleine hoeveelheid van uit te halen, die zeer veel overeenkomst had met een klein stuk jujubdeeg of drop, zijnde even zoo veerkrachtig en kleverig; ik hield mijne horologie op eenen afstand van omtrent vier voet van hare ooren, zij hoorde dezelve slechts flaauw tikken, op zes voet afstand, kon zij dezelve in het geheel niet meer hooren. Ik liet haar bloedzuigers zetten en dikwerf baden gebruiken, voor de gewone hoofdpijn, en voor de schele hoofdpijn, schreef ik haar het gebruik van de *oleum acusticum* voor. Eene behandeling van vier maanden was voldoende, om haar geheel van de schele hoofdpijn te bevrijden, en het is nog maar alleen tegen den tijd der maandstonden, dat zij een weinig pijn voor aan in het voorhoofd voelt, welke echter maar eenen zeer korten tijd duurt, zij doet op dien tijd een weinig *oleum acusticum* in haren ooren, die dadelijk de pijn doet ophouden.

Aanmerking. — Mejufvrouw THIBAUT zal van de pijn in het hoofd niet geheel bevrijd worden, tot dat zij wat ouder wordt, staande die pijn in geene de minste betrekking met de schele hoofdpijn, die, sedert 22 jaren, geregeld twee keeren iedere week terug kwam.

Mijnheer de Graaf C....., 42 jaren oud, werd sedert zijn 22sten jaar door schele hoofdpijn gekweld, ten gevolge van een koud bad, dat hij toenmaals genomen had. Tien jaren lang leed hij, iedere 17 dagen, aan huiveringen en braken, die kort daarop gevolgd werden, door pijn aan den regter slaap van het voorhoofd en voor aan in het voorhoofd, terwijl de wenkbraauw aan dien kant, de zetel was van eene sterke drukking en stekingen. In 1827 leed hij aan *eene jichtige verkoudheid, die drie maanden aanhield;* de aanvallen der schele hoofdpijn

bleven uit en werden vervangen, door eene voortdurende hoofdpijn; ten gevolge dier verkoudheid werd hij doof. Bijna geheel daarvan aan het regter oor genezen, kreeg hij ruischingen in beide de ooren. Mijnheer de Graaf werd door de meest verdienstelijke Geneesheeren behandeld, DUPUYTREN verordende hem eindelijk en ten laatste eene *seton* in den nek, die hij drie maanden lang droeg, maar verre er van daan eenige goede uitwerking te doen, werd hij nu doof aan het andere oor, terwijl de pijn in het hoofd en het geruisch in de ooren, altoos even sterk bleven voortduren. Bij tusschenpoozen werden hem ook laatkoppen aan de slapen van het hoofd en vooraan aan den lap van het oor gesteld; men deed hem vervolgens meerdere inspuigen in de trompet van EUSTACHIUS, en liet hem den verkoelenden leefregel in acht nemen, maar niets wilde baten. Geheel wanhopend begaf hij zich naar *Barèges*, waar hij zich meerdere keeren het hoofd met badwater liet begieten, en wel met een zoo goed gevolg, dat hij bijna geloofde genezen te zijn; naauwelijks echter had hij die stad verlaten, of alle de ziektenstoevallen vernieuwden zich weder. Te *Parijs* aangekomen, had hij eenen buitengewoon hevigen aanval van schele hoofdpijn, die 24 uren duurde en zich iedere twintig dagen, geregeld op hetzelfde uur vernieuwde. In het *Journal des débats* gelezen hebbende, dat een groot aantal lieden die doof waren geweest, door mijne geneeswijze, daarvan volkomen hersteld waren geworden, kwam hij vol vertrouwen, mijne hulp inroepen. Na mij zijnen toestand geschilderd te hebben, onderzocht ik zijne ooren, zij waren buitengewoon droog, men vond er zelfs niet het kleinste

stofje van oorsmeer in, de opperhuid der gehoorbuis liet zich in velletjes opligten, vooral naar achteren toe. Wanneer men hem eene horologie tusschen de tanden hield, werd de klank van den slinger een weinig door het inwendige oor bespeurd, maar hoe digt ook voor de opening der uitwendige gehoorbuis gehouden, kon hij dezelve niet hooren. Voorschrift: 1. *oleum acusticum*; vermits het klierstelsel mij toescheen, sterk aangetast en ongesteld te zijn en de smeerklieren hunne werking niet meer verrigtten, liet ik slechts om de twee dagen, en wel des avonds vóór dat de gehoorbuis verbonden werd, achter het oor inwrijvingen doen met de onderstaande pommade, op de volgende wijze toebereid: eene once reuzel, 30 grein waterstofhoudende kelpstofzure potasch, goed onder elkander geroerd en in twintig gelijke deelen verdeeld, waarvan er slechts één genomen werd voor iedere inwrijving, die langs de geheele zijde van den hals uitgestrekt werd, terwijl des anderen daags des ochtends, de ingewrevene plaats met zeepwater afgewasschen werd, ten einde te verhoeden, dat het linnengoed niet bedorven werd. Zoodra de *oleum acusticum* in het oor gegoten werd, werkte dezelve even als een elektrieke schok, de pijn in het hoofd hield op; zes maanden lang werd de behandeling voortgezet, afwisselend van het eene oor tot het andere. Op het einde der twee eerste maanden, hadden het geruisch en de schele hoofdpijn geheel en al opgehouden; in de zesde maand verminderde de doofheid aanmerkelijk, maar werd niet volkomen genezen; van tijd tot tijd doet Mijnheer de Graaf een weinig *oleum acusticum* in zijne ooren, en niettegenstaande dezelve in eenen staat van onvolmaaktheid zijn, heeft hij de voldoening,

van de andere ziektensaanvallen bevrijd te zijn.

De Heer Recluz, ambtenaar bij het ministerie van openbaar onderwijs, volgens zijn zeggen, lijdende aan eene aanhoudende schele hoofdpijn, kwam in de maand November 1835 mij om raad vragen. Ik onderzocht de gehoorbuizen, het oorsmeer was in eenen staat van volkomene gezondheid; ik was verbaasd het zoo te vinden, omdat ik tot dusverre altoos gevonden had, dat er eenige ongeregeldheid in de werking der gehoorwerktuigen bestond; mij herinnerende dat Flahaut eenige menschen, die aan schele hoofdpijn leden, genezen had door het uittrekken van bedorvene tanden, onderzocht ik zijnen mond waarin er eene was die begon te rotten, maar hij zeide mij dat hij er geene de minste pijn aan gevoelde; ik oordeelde het dus noodig ook de neusgroeven te onderzoeken, waarin ik weldra eene polijpzweer ontdekte, welke derzelver steel in de voorhoofdsboezems had. Ik raadde hem er dezelve te laten uitsnijden. Hij volgde mijnen raad op, en na de operatie ondergaan te hebben, was de pijn in het hoofd, welke geene schele hoofdpijn was, verdwenen en heeft zich sedert ook niet weder vernieuwd.

Ik rade dus hen, die gelooven dat zij schele hoofdpijn hebben, om zorgvuldig den staat hunner ooren te onderzoeken, ten einde de oorzaak dier kwaal wel te doorgronden. Zij vinden in dit werkje alle de daartoe gevorderde bescheiden.

Mevrouw Renard, grondeigenaarster, in de straat *de Sèvres*, No. 64, te *Vaugirard*, zenuwachtig, volbloedig en sterk van gestel, maar zeer gramstoorig van aard, was 15 jaren oud toen zij de eerste aanvallen der schele hoofdpijn bespeurde, die zich iedere maand geregeld vernieuwden, twee of drie

dagen vóór dat zij de maandstonden kreeg, en telkens 24 uren aanhielden, gedurende welken tijd zij zeer veel braakte. Op haar 24 jaar in het huwelijk getreden zijnde, kreeg zij geene kinderen, er kwam geene verandering in haren toestaud en zij leed bij herhaling, aan ziekte in den onderbuik. In het jaar 1815 kreeg zij eene kwaadaardige zenuwkoorts; van dien tijd af is de spijsvertering altoos zeer moeijelijk geweest, haar aangezigt was rood van kleur geworden; de oogen waren insgelijks rood; zij was gestadig ten prooi van pijn in het hoofd onder de oogholten; maar sedert dien tijd, verminderden ook de aanvallen der schele hoofdpijn. In 1825 had zij den ouderdom bereikt, die voor de vrouwen altoos zoo hagchelijk is, en kreeg zij wederom eene ziekte in den onderbuik, gepaard met hoofdpijn en vergezeld met aanhoudend ijlen. Het was bij die gelegenheid, dat zij mij liet ontbieden, om zich geheel aan mijne zorg toe te vertrouwen, ik slaagde er in, haar volkomen te herstellen, maar het duurde lang totdat zij weder geheel tot haar verhaal kon komen; de hoofdpijn bleef aanhouden, en de aanvallen der schele hoofdpijn, vernieuwden zich iedere acht dagen op het zelfde uur en hielden 12 of 13 uren aan; ik deed haar eene spaansche vlieg zetten, die zij eenen tijd lang open hield, maar die volstrekt niets hielp. Haren toestand moede, ging zij de Heeren Boyer en Dubois raadplegen, die haar eene *seton* in den nek voorschreven, die zij zes maanden lang behield, zonder de minste verligting te bespeuren. In 1828 had Mevrouw Renard wederom eene ontsteking in de ingewanden, ik werd op nieuw ontboden om haar te behandelen; en deed dit met het zelfde goede gevolg als de eerste keer;

maar de hoofdpijnen bleven gedurig met dezelfde hevigheid aanhouden, en de ooren bleven, van toen af, een weinig doof; ik raadde haar het gebruik van de *oleum acusticum* aan, dat zij dan ook zes maanden achtereenvolgend deed, het regter oor bleef evenwel een weinig doof, maar het andere werd weder volmaakt van de doofheid bevrijd, en de pijnen in het hoofd verdwenen geheel en al, in den herfst en het voorjaar had zij er evenwel nog eenige vermaning van, maar het hoofd was geheel en al vrij; hetgene mij deed besluiten, gebruik te maken van de *oleum acusticum*, was de staat harer ooren, waarin het oorsmeer volstrekt ontbrak; van dien tijd af heeft zij niet opgehouden eene zeer goede gezondheid te genieten.

Een ander.

Mijnheer de Baron VAN WINSFELL, een duitscher van geboorte, had op zijn 20e jaar, ten gevolge van eenen val op den rug en het hoofd, eene bijna voortdurende schele hoofdpijn bespeurd; te 30 jaar vattede hij eene verkoudheid, zijnde het gevolg van meerdere teruggedrevene huidsuitwasemingen, die door het jagen ontstaan waren; deze ziekte tastte vooral de spieren van den hals en van het geheele hoofd aan; als men zijn haar aanraakte, gevoelde hij schoten, die tot in het binnenste der hersenen doordrongen. Gedurende den geheelen tijd dat de verkoudheid duurde, had hij pijn onder de oogholten en eenen droogen hoest, en toen hij begon te beteren, werd hij geheel doof. Ofschoon volmaakt hersteld van zijne verkoudheid, bleven de schele hoofdpijn en de doofheid voortduren. Zoowel te *Berlijn* als te *Weenen* met Geneesheeren hierover gesproken hebbende, oordeelde men het raad-

zaam hem eene *seton* in den nek te zetten, die hij negen maanden bleef behouden, zonder dat het hem iets baatte. In de Augsburgsche courant van den 31[sten] December 1831 gelezen hebbende, dat de Heeren Baron van Oerzen, Edelman van den Groothertog van *Meklenburg Strelitz*, sedert deszelfs 18° jaar bijna geheel doof, ten gevolge van de mazelen; de Baron van Winkell, opperhoutvester te *Rosbach*, oud 60 jaren; de Baron van Rib (een Pruis); Mevrouw Muller te *Reval*, de Baron Joacdin en Mevrouw Beck te *Foret* en Muller te *Landau*, allen door mijne behandeling volkomen genezen waren geworden; nam hij dadelijk de reis aan naar *Frankrijk*, om zich naar *Parijs* te begeven, en kwam in de maand April 1832 mij om raad vragen; ik onderzocht zijne ooren, het oorsmeer was zwart en broos, ik stelde hem gerust wegens zijnen toestand, schreef hem het gebruik van de *oleum acusticum* voor en deed hem de *seton* wegnemen. Drie maanden daarna was de Baron van Winsfell geheel van zijne doofheid en hoofdpijn verlost. In het voorleden jaar te *Parijs* teruggekeerd, kwam hij mij bezoeken, genietende eene volmaakte gezondheid.

Over de doofheid.

De doofheid is het geheele of gedeeltelijke verlies van het gehoor; is dit verlies geheel, dan noemt men dezelve *cophose*, doofheid, van het Grieksche woord *cophoô*, ik maak doof, en wanneer dezelve gedeeltelijk is, draagt zij den naam van *dysécée*, hardhoorigheid, insgelijks van de grieksche woorden *dys*, moeijelijk en *acouô*, ik hoor. Deze laatste is wederom verdeeld geworden, 1. in *paracousie*, moeijelijk gehoor, uit hoofde van de moeite, die men on-

dervindt om de klanken te verstaan, hoezeer dedelve wel vernomen worden; 2, in *barycoïde*, verminderd gehoor, of het gebrek, dat men de scherpe of harde ken niet kan vernemen of wel alleen verward, terwijl integendeel de zwakke of zachte klanken zeer wel verstaan en vernomen worden, vooral wanneer dezelve afgebroken, dat is, niet te ras of snel achter elkander volgen; 3. in *oxycoïde*, te scherp, ziekelijk gehoor, wanneer het onmogelijk is de scherpe klanken te kunnen verdragen, voornamelijk wanneer dezelve eenen wanklank hebben; en eindelijk 4. in *Willische paracousie*, moeijelijk gehoor, wanneer de klanken goed en duidelijk verstaan worden, te midden van een groot geraas, zoo als dat wat door het rollen der rijtuigen veroorzaakt wordt; deze verschillende verschijnselen zijn eigen aan doove lieden die prikkelbaar of driftig van aard zijn, en zijn in dit geval de ooren altoos zeer droog, enz.

Oorzaken van de Cophose.

De oorzaken van de geheele doofheid moeten gewoonlijk worden toegeschreven, aan de ongesteldheid van het midden- of inwendige oor. Intusschen kan ook het uitwendige oor gelijktijdig aangetast zijn. Dit kan gemakkelijk ontdekt worden, door het onderzoek der uitwendige gehoorbuis. Wanneer het oorsmeer in deze laatste zich in eenen goeden staat bevindt, zie bladz. 4. en dat er niets bijzonders aan deze buis te zien is, dan kan men verzekerd zijn, dat de oorzaak der doofheid inwendig is. Wanneer integendeel den aard van het oorsmeer onnatuurlijk, of dat het oor er geheel van ontbloot is, dan kan men daaruit het besluit opmaken, dat het geheele gehoorgestel ziek is.

Men kan het onderzoek van het midden- en in-

wendig oor niet zoo ver voortzetten als dat van het uitwendige. Alle de schrijvers komen er in overeen om te erkennen, dat de zetel dier ziektenstoevallen zeer duister en onzeker is, en men zich hieromtrent bijna altoos meer tot gissingen heeft moeten bepalen, dan iets stelligs daarvan te kunnen zeggen. Intusschen heeft men de *cophose* of doofheid, toegeschreven aan de verplaatsing der zich gewoonlijk in het trommelvlies bevindende lucht, ten gevolge der vermeerdering van de afscheiding der slijmerige stof, die zich in deze holte afzondert, en die derzelver plaats inneemt, en juist daardoor den door- of toegang der klanken belet. Men heeft ook gemeend dat dezelve wel kon afhangen, van de ophooping van zich in het trommelvlies uitgestort hebbend bloed; dit vermoeden kan gegrond zijn, wanneer de doofheid dadelijk ontstaan is, ten gevolge van eenen stoot, van eenen val of van eenige andere gewelddadige beweging, die in dat gedeelte eenen stilstand van het bloed kan doen ontstaan, vooral wanneer er iets van hetzelve door de trompet van EUSTACHIUS gevloeid is, iets dat zeer moeijelijk is stellig te kunnen weten. Hoe het ook zij, in eene slepende of langdurige *cophose* of doofheid, mag men nimmer zoo iets vermoeden, omdat het bloed door den tijd opgeslorpt of ingezogen wordt, of wel eene verzwering doet ontstaan, die aan deszelfs uitstorting eenen uitweg baant.

Oorzaken van de Dysécée of hardhoorigheid.

De *Dysécée*, hardhoorigheid, kan uit een oneindig getal oorzaken ontstaan. In de kindsche jaren bij voorbeeld, is dezelve bijna altijd het gevolg van het vloeijen eener etterachtige stoffe uit het oor; zelden heeft deze ettering aan beide ooren te gelijk plaats.

Is dit de reden niet, dan ontstaat de hardhoorigheid gewoonlijk uit de opstopping van het kliergestel, of wel door het bestaan van een sponsachtig uitwas, dat zich in het binnenste van het oor ontwikkelt. De eerstgemelde ongesteldheid ontdekt men, aan het vloeijen van eene witachtige stoffe uit één oor, en wat de opstopping betreft, deze is kenbaar aan de kleur van het oorsmeer, dat in overvloed aanwezig en grijsachtig is, en dus geheel anders dan wanneer er geene ongesteldheid bestaat, zie blz. 4. Als het eene verouderde hardhoorigheid is, dan is het oorsmeer donkerder van kleur, vast of stijf, broos enz. In beide gevallen zijn de kinderen veel doover als het koud en vochtig weêr is enz. Bij volwassene menschen en oude lieden, wordt de hardhoorigheid bijna altoos veroorzaakt door de opstopping der smeerklieren die, even als bij de kinderen, eene grijsachtige en tamelijk overvloedige stoffe afscheiden; maar ten langen laatste verdwijnt deze stoffe geheel, en verandert in zamenpakkingen die aanhoudend de gehoorbuis erger doen worden, en zoo wel geruisch in de ooren, als verschrikkelijke schele hoofdpijnen doen ontstaan. Ouder wordende, wordt deze buis al meer en meer droog, en de doofheid neemt toe. Dikwerf echter blijft dezelve meerdere jaren lang op dezelfde hoogte, in plaats van oorsmeer, vindt men alsdan alleen eene soort van korrelachtig stof, dat eigenlijk niets anders is dat het sterk veranderde oorsmeer, en eene onaangename jeuking veroorzaakt; zeer dikwijls gebeurt het ook, dat men er volstrekt geen vindt, als wanneer de opperhuid van het smeervlies, vooral naar onderen toe, afschilfert, hetgene dan ook vergezeld gaat, met sterk gefluit, geklap,

ontploffingen, gegons en gesuis in de ooren.

Wanneer de dampkring vochtig en koud is, neemt de doofheid toe, hetgene zeer ligt te begrijpen is door de werking die wij aan het oorsmeer toeschrijven. Immers, het van oorsmeer ontbloote trommelvlies, door de vochtigheid der lucht, nattig en slap geworden, verliest deszelfs natuurlijke rekkelijkheid, die het oorsmeer, in gezonden staat zijnde, daaraan bijzet. De overeenstemming is geheel verbroken, en zoodra de vochtigheid van den dampkring ophoudt, spant het vlies zich uit, en niettegenstaande dat hetzelve zijn natuurlijk onderhoud of voedend bestanddeel, namelijk het oorsmeer mist, doet het beter zijne werking, maar toch altoos onvolledig enz.

Ook bij volwassenen worden er somtijds aangetroffen, die een loopend oor hebben, dat hen nog van hunne kindsche jaren af bij gebleven is, ook vindt men er niet zelden, die polijpzweeren in de oo en hebben enz. De hardhoorigheid is ook dikwerf het gevolg van uitslag in de gehoorbuis, dat dikwijls eene zwelling aan het kraakbeen van den oorlap doet ontstaan, en wel zoodanig, dat de opening van de gehoorbuis er door gesloten wordt; deze gevallen zijn tamelijk zeldzaam.

Een gebrek in den vorm of het maaksel dezer buis, kan ook de hardhoorigheid veroorzaken; door dit gebrek in den vorm of het maaksel, verstaan wij de uitgestrektheid die deze holligheid verkrijgt. Zij die in dit geval verkeeren, worden zeer vroegtijdig doof, daar het oor aangetast wordt door de groote menigte van klanken, die zich aanhoudend in dit werktuig verzamelen, en dezelfde uitwerking hebben, als of er *aanhoudend een vreemd ligchaam in hetzelve aanwezig was.*

De door oudheid veroorzaakte hardhoorigheid, is altoos het gevolg der verzwakking van den uitwendigen toestel van het gehoor; ook wordt de afscheiding van het oorsmeer gedurig langzamer, hetgeen de zwakheid van het trommelvlies doet toenemen, en is hetzelve dien ten gevolge zeer blootgesteld, aan de nadeelige werking der veranderingen van den dampkring enz. *Over het algemeen,* is de hard-

hoorigheid het gevolg van het ontbreken van het oorsmeer, of wel van deszelfs slechte hoedanigheid. Van vijftig dooven, zijn het ten minste veertig, ten gevolge van *deze* twee redenen. Het gebeurt ook wel somtijds, dat de ongesteldheid van den uitwendigen toestel des gehoors met de hardhoorigheid gepaard gaat, hetwelk wij op eene zeer eenvoudige wijze kunnen ontdekken; wij houden namelijk ten dien einde eene horologie tusschen de tanden van den dooven, na vooraf de beide ooren van buiten toegestopt te hebben; wordt nu de beweging van den slinger aan beide zijden goed waargenomen, dan besluiten wij hier uit dat het gehoortoestel niet ziek of ongesteld is, in het tegenovergestelde geval echter heeft zulks wel plaats.

Wanneer wij nu vervolgens de horologie tegen het uitwendige oor aanhouden, en dat het tikken derzelve niet of slechts flaauw gehoord wordt, zijn wij nog stelliger verzekerd, dat alleen het uitwendige oor ongesteld is. Wanneer de doofheid zich tot één oor alleen bepaalt, neemt men dezelfde proef en wel, van den kant van den zieken, met hetzelfde gevolg.

Toevallige oorzaken.

De toevallige oorzaken der doofheid zijn ook zeer talrijk, die welke hiertoe het meest aanleiding geven, zijn de terugdrijving van uitwasemingen, vooral die van het behaard hoofddeksel; de verkoudheid der halsspieren; de hevige of slepende ziekten der onderbuiksingewanden; niet goed behandelde venusziekte; kropklierige ongesteldheid; te sterk geraas, zoo als ontploffingen, stofverplaatsingen, de gevolgen der mazelen, van het roodvonk, de pokken, het schurft, jeuking enz.

Uit het bovenstaande zal men zeer goed begrijpen, dat het voor ons gemakkelijker geweest is, dan voor eenig ander geneesheer, om de behandeling dezer kwaal te wijzigen, en hebben wij dan ook de voldoening, onwederlegbare bewijzen hiervan te geven, die in groot aantal in dit werkje vervat zijn.

Behandeling.

Toen de beroemde Stahl zich voornam, het geheele aanzien der beoefenende geneeskunde te veranderen,

koesterde hij den wensch dat de geneeskunde mogt gezuiverd worden, van die duistere theoriën, die de grootste hinderpalen aan zijne bemoeijingen in den weg leiden. » Ik wenschte, zeide hij, dat eene stoute hand het ondernam, dezen stal van AUGIAS te zuiveren."

De aard der oorziekten in het duistere zijnde bedolven gebleven, is het zeer natuurlijk dat de geneeskunde van dit zintuig, bijna nimmer met eenen goeden uitslag is bekroond geworden. Na oneindig vele nasporingen en waarnemingen is het ons eindelijk gelukt, den zetel der doofheid te ontdekken, en te kunnen onderscheiden, of de oorzaak die aanleiding daartoe geeft, den inwendigen dan wel den uitwendigen toestel des gehoors aantast. Na ons overtuigd te hebben van den pathologischen (ziektekundigen) staat van het eene of andere werktuig, is het ons niet moeijelijk geweest, groote veranderingen in derzelver wijze van behandeling dáár te stellen: de setons, de fistels, de spaansche vliegen, de laatkoppen, die bijna altoos gebruikt werden, zonder eenig nut aan te brengen, zijn uit onze wijze van genezen verwijderd geworden; in eenige meer ingewikkelde gevallen alleen, maken wij gebruik van spaansche vliegen, zoo als bij voorbeeld, wanneer deze kwaal gepaard gaat met een loopend oor, dat zeer dikwerf in de kindsche jaren voorkomt, dan alleen wordt de seton in den nek geplaatst en zoo lang open gehouden, als de gehoorbuis aan eene bijzondere behandeling onderworpen blijft, om het loopen van het oor te doen ophouden. Bij alle andere gevallen van doofheid, welke ontstaan uit *eenige schade* of *eenig gebrek aan de uitwendige gehoorbuis*, is een eenvoudig plaatselijk verband dier gehoorbuis, toereikende om de hardnekkigste doofheid te bestrijden.

Door deze zoo gemakkelijk na te volgen methode of leerwijze, hebben wij zulke schitterende genezingen bewerkstelligd, nadat omtrent het grootste gedeelte derzelven, alle de andere behandelingen, door de bekwaamste geneesheeren, te vergeefs waren beproefd geworden, zoo als men zich overtuigen kan.

door een groot aantal echte getuigschriften, die wij gepast oordeelen hierbij te voegen. Wij kunnen daarenboven zonder grootspraak verzekeren, dat twee derde gedeelten der dooven, gewoonlijk zeer goed genezen worden, wanneer zij onze methode of leerwijze naauwkeurig opvolgen.

Gewone behandeling.

Wanneer de doofheid wordt veroorzaakt door het vloeijen van eene etterachtige stoffe uit de gehoorbuis. (Otorhée of verettering van het oorwerktuig van eenige schrijvers.)

Dikwerf gaat dit vloeijen eener etterachtige stof (loopend oor), vergezeld met een polijpachtig uitwas, somtijds zelfs wordt die ettering door deze sponsachtige gewassen veroorzaakt; het eenige middel daartegen is, dat men dezelve doe wegsnijden, het aanwenden gedurende eenigen tijd van ligt zamentrekkende inspuitingen in deze buis, en het leggen van verbanden met de *oleum acusticum*. Wanneer er geen polijpgezwel bestaat, maar eenvoudig een loopend oor, zet men eene spaansche vlieg in den nek, welke men zoo lang open houdt, als de lijder behandeld wordt, terwijl men ten aanzien der gehoorbuis op de volgende wijze te werk gaat:

Des ochtends, tegen den middag en des avonds, worden telkens met een klein spuitje, tien of twaalf inspuitingen in deze buis gedaan, met eene gewone oplossing van zoutzure kalk, iedere keer versneden met de helft laauw water; bovendien wordt in de tusschenpoozingen der inspuitingen, een goed met *oleum acusticum* doorweekt watje in het oor gestoken, dat men er dag en nacht inlaat. Daar het lang duurt voordat dit vloeijen van etterachtige stoffe ophoudt, moet men de hoop niet verliezen; heeft hetzelve na verloop van vier maanden niet opgehouden, moet men maar altoos op dezelfde wijze blijven voortgaan, terwijl gedurende zeven of acht achtereenvolgende dagen, men ook inwrijvingen achter den oorlap zal aanwenden, en langs de geheele zijde van den hals uitstrekken, telkens echter slechts aan den eenen kant, en niet aan beide kanten tegelijk, en daarmede afwisselend voort-

gaan van acht tot acht dagen, aan den tegenovergestelden kant, en wel met *de onderstaande pommade.*

Anderhalf once reuzel en vijf en twintig à dertig grein waterstofhoudende kelpstofzure potasch, volgens de kunst gereed gemaakt en in twintig gelijke deelen verdeeld, waarvan er één voor elke inwrijving gebruikt wordt. Die pommade opgebruikt hebbende, moet er wederom andere gereed gemaakt worden, die men zorg moet dragen sterker te maken, maar er evenwel nooit *meer* dan veertig grein der gezegde waterstofhoudende kelpstofzure potasch bij-doen. Hiermede moet men wederom drie tot vier maanden voortgaan, en zal men eindelijk deze ziekteverschijnselen meester worden, ten ware dat een allerhevigst gebrek van het klierstelsel, aan deze behandeling wederstand bood, welke echter ook het beste en krachtigste middel voor deze laatstgemelde kwaal is.

Aanmerking.

Als het vloeijen der etterachtige stof opgehouden heeft, moet men nog vijf of zes weken met de inspuitingen blijven voortgaan, ten einde de kleine zweertjes te verdelgen, die de bron der ettering uitmaken. Die tijd verstreken zijnde, wordt de spaansche vlieg weggenomen, en met tusschenpoozingen van drie tot vier dagen, vijf of zes purgeermiddelen toegediend, terwijl men ook van tijd tot tijd een weinig *oleum acusticum* in het oor moet doen.

Behandeling der doofheid die gepaard gaat met gegons en gefluit.

In de meeste gevallen worden alle deze ziekteverschijnselen verdreven, door het eenvoudig verbinden der uitwendige gehoorbuis met *oleum acusticum*; wordt er echter na omtrent vier maanden tijds, geene beterschap bemerkt, dan moet men bij deze behandeling ook nog berookingen voegen, die men door middel van eenen trechter die met eene lange pijp voorzien is, in de gezegde buizen laat intrekken, zorg dragende dat het einde der pijp de opening der gehoorbuis niet aanrake, maar dezelve meer nabijbrengen of verwijderen, ten einde den

graad der warmte te temperen, en iedere keer de berooking vijftien tot twintig minuten laten voortduren. De met goed gevolg voor deze berookingen aangewend wordende bestanddeelen, zijn: valkruid, de gewone kruizemunt, fenkelbladen, nachtschade, heul of maankop, bilzenkruid enz.; om de berookingsdamp gereed te maken, moet men slechts twee goede vingers grijpen van een dezer kruiden, dezelve gedurende tien of twaalf minuten op omtrent anderhalve kan water laten koken in eene koffijkan, die men vervolgens met eenen trechter toegedekt, op eene tafel plaatst die eene gepaste hoogte heeft, om de berooking te kunnen bewerkstelligen, dat bij voorkeur des avonds moet gedaan worden, vóór het doen van het verband met de *oleum acusticum*.

Gaat de doofheid met geene andere toevallen vergezeld, dan bestaan de beste middelen om dezelve te verdrijven, in het eenvoudig verbinden der oor- of gehoorbuis met *oleum acusticum*, op de boven geleerde wijze(zie bladzijde 19, *schele hoofdpijn*.

Wanneer de doofheid ontstaat uit eene ongesteldheid van het inwendige oor, waaromtrent wij hierboven gezegd hebben, hoe men zich hiervan (door middel eener horologie) overtuigen kan, dan worden door ons verschillende inwendige behandelingen te werk gesteld, die goede gevolgen hebben. Vóór en aleer echter hiertoe over te gaan, verzorgen wij eerst gedurende eenigen tijd de uitwendige gehoorbuis, daar het uit- en het inwendige oor in zulk eene naauwe onderlinge verhouding staan, dat de op de uitwendige gehoorbuis aangewende middelen, op de *inwendige* werken, zooals wij dit dikwerf gezien en ondervonden hebben.

De voor het inwendige oor aangewend wordende middelen, bestaan gewoonlijk in het doen van inspuitingen, door de opening der trompet van Eustachius, wordende ten dien einde eene holle sonde (tentijzer) in een der neusgaten gestoken, en derzelver bovenste einde achter de neusgroeve gekomen, dringt in de opening der trompet van Eustachius door, terwijl het onderste uiteinde van buiten blijft en vastgehouden wordt, waardoor dan

het vocht gespoten wordt. Wij hebben eene sonde met eene dubbele buis of pijp uitgevonden, opdat een gedeelte van het vocht weder in derzelver onderste einde terug kome vloeijen, daar de oude sondes het gebrek hadden, het geheele inspuitsel in de keelengte te laten vallen, hetgene dikwerf zeer veel ongemak veroorzaakt.

Deze bewerking die veel gewoonheid en zekere omzigtigheid vordert, behoort tot het gebied van den geneesheer. Deze inspuitingen bestaan gewoonlijk, uit een pijnstillend en eenigzins slaapverwekkend vocht enz.

Uittreksels uit de Duitsche en Fransche dagbladen, en afschriften van brieven van geheel genezene personen.

I. Augsburgsche Courant ALGEMEEN DAGBLAD VAN DUITSCHLAND, van den 31 December 1831. De meest geachte dagbladen, hebben op de vereerendste wijze melding gemaakt van de behandeling van den Heer MÈNE MAURICE, Geneesheer te *Parijs*, om de doofheid te genezen. Onder de personen van aanzien uit *Duitschland*, die met een gelukkig gevolg door dezen bekwamen Dokter behandeld geworden zijn, telt men den Baron OERTZEN, edelman van den Groothertog van *Mekelenburg Strelitz*; hij was sedert zijn 18e jaar bijna geheel doof, ten gevolge der mazelen; Mijnheer de Baron VAN WINKEL, Opperhoudvester te *Rosbach*, 69 jaren oud; Baron VAN RIBBECK, te *Horst in Pruissen*; Mejufvrouw MULLER te *Raval*; de Heer RAMER, te *Forest*; Baron JOACDEN; Mevrouw MEINER te *Landau*. (Fransche dagbladen). *De Constitutionel*, *de Courrier Francais*, *de Gazette de France*, van 4 September idem het *Journal des Débats*, *de Temps*. (Engelsche dagbladen) *de Times* van 22 Augustus, *de Herald*, *de Morning Chronicle* enz. *de Post*, de Engelsche dagbladen van 15, 17 en 22 Julij laatstleden, hebben met denzelfden lof hiervan gewag gemaakt.

Andere in Frankrijk bewerkstelligde schoone genezingen, die wij gelooven bekend te moeten maken.

1 Te *Parijs* de H. H. MOUILLOSON, parfumeur in de straat *de Seine*. Zijne doofheid heeft voor geene der andere, vroeger plaats gehad hebbende

behandelingen willen wijken; GÉRARD, cul-de-sac (slop) *Biard* No. 8; VAUVRI, 75 jaren oud, sedert 15 jaren bijna geheel doof, straat *Philippeau*, No. 15; MASSON LAURENT, oud ambtenaar der Prinsen, voorstad *St. Honoré*, No. 42; de Generaal ROBUSSON, in de straat *Clichij*; PLUCHONNEAU, koopman in hout op de gracht *St. Martin*, kaai *Volney*; DAVIÉRE, grondeigenaar straat *des fossés-Montmartre* No. 20; volstrekte doofheid, FALAMPIN, advokaat straat van 29 *Julij* No. 3; 18 jaren doofheid, GAUDARD, straat *Marché Daguesseau*, No. 8; LANIEL, zelfde adres: Mevrouw . . . . ten huize van den Heer GERARD te St. *Denis*; BAIN, grondeigenaar te *Vincennes*; Mevrouw NOBLET, straat *de Sévres*, No. 106 te *Vaugirard*, 12 jaren doofheid; in de provinciën, COIFFÉ, te *Chaumont* nabij *Jzors*, (Oise); ROIRE, te *Mole* bij *Versailles*; Mw. LEGRAND, te *Neuville* bij *Pontaise*, bijna geheel doof; DOMINGEL, hoedenmaker te *Dyon*, 25 jarige volstrekte doofheid; hij bezat de standvastigheid, gedurende 13 maanden de behandeling voort te zetten; ROI, controleur in evengemelde stad; Mw. de Baronnes DUBOIS, te *Sens*; DE LA CHAMBRE, deurwaarder te *Pérenne* (Somme); MINNE, ontvanger te *Bouchain* (Nord); DEBRETTE, Inspecteur van de registratie te *Bourges*; 15 jaren lang bijna geheel doof geweest; NEGRE, voormalig koopman te *Nismes*, 82 jaren oud, 30 jarige volstrekte doofheid; ADAM, te *Evreux*; LANCAUSE, koopman te *Touneins*; de Burgemeester (Maire) van *Isac*, bij *Libourne*; OLIVIER, chef de bureau bij de prefecture van *Auch*; Mw. CHARAULT, postmeesteresse te *St. Amand-Moutrond*, bij *Bourges*; 12 jaren doof geweest; de Baron d'HARTANEZ, nabij *Caen*; MACON, advokaat, vader van Mijnheer den onderprefect van *Lectoure*, (Gers); VOISIN, kapitein op halve soldij te *Longwart*, bij *St. Malo*, 12 jaren lang volstrekt doof geweest, alsmede een groot aantal anderen, die het niet noodig is hier op te noemen, die allen volkomen genezen zijn, niettegenstaande bij de meesten, de doofheid gepaard ging met schele hoofdpijn en andere ziektensverschijnselen.

GETUIGSCHRIFTEN.

Brief van Mijnheer den Baron van Ribbeck van Horst (Pruissen).

» Mijnheer! *Horst*, bij Ryrtz, 4 December 1831.

Het verstrekt mij tot groot genoegen, u thans de verzekering te kunnen geven, dat de door den Geneesheer Mène Maurice voorgeschrevene behandeling, eene zeer heilzame uitwerking op mijn gehoor gehad heeft. Het regter oor heeft weder volkomen de kracht van het gehoor terug gekregen, welke hetzelve gehad heeft, vóór dat ik het ongeluk had het gehoor te verliezen; het aanhoudend geruisch, dat mij belette te kunnen hooren, heeft bijna geheel opgehouden. Dit had eerst plaats, na eene behandeling van vier maanden; intusschen scheen, reeds na verloop van twee maanden, het gehoor terug te willen komen, maar het geruisch duurde nog altoos voort. Op dit oogenblik is het gehoor zeer goed en weet ik van geen geruisch meer. Ontvang, enz.

Get. Baron van RIBBECK."

» Mijnheer de Dokter!

Sedert acht jaren was ik doof, en mijne kwaal nam iederen dag toe, toen ik, nu eene maand geleden, u om raad kwam vragen. Ik heb mijne ooren naauwkeurig zoo behandeld, als UEd. mij voorgeschreven had. Thans ben ik volkomen genezen; alle mijne bekenden zijn er over verbaasd, en vragen mij wie de Geneesheer is, die mij zoo goed genezen heeft. Geloof, Mijnheer! dat ik niet nalaat uwen naam te noemen. In hoedanigheid van koopman in lakens, ben ik zeer bekend in mijn bepartement (provincie), en zal het mij aangenaam zijn, alle doove lieden die ik ken aan te raden, om bij u verligting voor hunne kwaal te komen zoeken. Wanneer gij het gepast oordeelt, kunt gij mijne genezing door de dagbladen bekend maken. Ontvang, Mijnheer de Dokter, enz.

Monterreu (*Seine et Marne*), 28 Augustus 1833. Get. CONSTANT PIESSE."

Brief van den Heer Dunaine, *neef van den afgevaardigden*, *den Heer* Étienne.

» Mijnheer de Dokter!

Ik haast mij u, bij monde van mijnen jongeren broeder, eenige bijzonderheden te doen toekomen, omtrent de, in gevolge van uw voorschrift, in mijne doofheid plaats gehad hebbende veranderingen. Naar mijne eigene ondervinding, zoowel als volgens de verzekeringen der mij omringende personen, te oordeelen, heeft het oor zijne krachten teruggekregen; de vroeger mij, door vele andere beroemde Geneesheeren der hoofdstad, toegediende middelen, hadden geene de minste gelukkige gevolgen gehad. Ontvang, enz.

Get. DUNAINE."

Geletterde, *te* Maison Blanche, *bij* Parijs.

Brief van den Heer Massignac, *koopman*, *in de Kalverstraat*, N°. 165, *te Amsterdam*, *van* 30 *Junij* 1832.

» Mijnheer de Dokter!

Gij weet stellig niet dat meerdere, door doofheid aangetaste lieden ter dezer stede, u hunne genezing te danken hebben, onder anderen, eene jonge Jufvrouw van 24 jaren, die sedert haar 2e jaar doof was. De ouders hadden te vergeefs alle mogelijke middelen aangewend; en de beroemdste Hollandsche Geneesheeren geraadpleegd. Uw voorschrift alleen heeft haar het gehoor terug gegeven; hare familie heeft mij den last opgedragen u hare dankbaarheid te betuigen. Gelief dus, Mijnheer! de verzekering daarvan aan te nemen, even alsof zij u door de familie zelve betuigd was, die zich gehaast zoude hebben zulks te doen, indien zij de Fransche taal magtig was. Volgaarne heb ik mij dus met de taak belast om haar tot tolk te verstrekken.

Een anderen brief van den Heer Frederik Lohrs, *te* Holzenindcn, (Hanover) 9 *November* 1831.

» Mijnheer!

Doordrongen van dankbaarheid, haast ik mij ter uwer kennisse te brengen, dat de mij door UEd. voorgeschrevene behandeling, en die ik allernaauwkeurigst opgevolgd heb, de verlangde uitwerking gedaan heeft. Sedret zeer langen tijd reeds was ik doof, en mijne kwaal ging gepaard met een aanhoudend geruisch, vooral in het linker oor, zoodat

ik aan die zijde volstrekt niets hooren kon; ik had, zonder het minste gevolg, de middelen gebruikt, die de bekwaamste Geneesheeren van ons land mij hadden voorgeschreven. Ontvang, enz.

Get FREDERIK LOHRS."
Koopman.

Brief van Mijnheer den Baron VAN WINKELL, *Opperhoutvester te* Rosbach (Beijeren), *geaddreseerd aan den Heer* CHRISTOFFEL CH. BOURCARD, *koopman te* Bazel.

» Mijnheer !

Ik ben 69 jaren oud, en was sedert een groot aantal jaren doof, ik had vele Duitsche Geneesheeren geraadpleegd, derzelver voorschriften hebben nimmer de minste verbetering in mijne kwaal ten gevolge gehad. De Heer CHRISTOFFEL BOURCARD, koopman te *Bazel*, gaf mij den raad, den Dokter MÈNE MAURICE, te *Parijs*, om hulp te vragen. De noodige onderrigtingen ingewonnen hebbende, haastte ik mij hem te doen raadplegen; de mij door hem voogeschrevene behandeling is volkomen geslaagd. Ik kan mij thans weder aan de beoefening der muzijk toewijden, vooral aan het bespelen der piano, waar ik een hartstogtelijk minnaar van ben, maar voorheen gedwongen was geheel van af te zien, daar ik buiten staat was, noch toonen noch harmonie te kunnen hooren; ik gevoel mij zelve hoogst gelukkig, van die kwaal bevrijd te zijn, die mij tot zwaarmoedigheid deed vervallen, en dikwijls het leven tot last maakte.

Rosbach, den 30 October 1830. Get. Baron WINKELL."

» Mijnheer de Dokter ! *Straatsburg*, den 6 Junij 1829.

Een kind van het mannelijk geslacht, mijn kleinzoon, geboren in 1820, kreeg op het einde van Maart van het jaar 1826, de scharlaken koorts, welke van eenen zoo ergen aard was, dat de kwade vochten allen naar het hoofd stegen, ten gevolge waarvan, en bij gebrek eener spaansche vlieg, het kind het regter oog verloren heeft, en naderhand bijna geheel doof geworden is. Sedert de maand April laastleden, gebruik ik de mij door u voorgeschrevene *oleum acusticum*, en wel afwisselend voor beide ooren, ieder derzelve acht dagen lang, hetwelk eene aanmerkelijke verbetering in het gehoor te weeg gebragt heeft. Denkt gij dat ik hiermede nog moet voortgaan, om eene volkomene genezing te verkrijgen, of moet ik iets anders doen, enz. ? Ik verzoek u uit dien hoofde mij te melden hoe ik mij te gedragen heb om dit doel te bereiken.

Ontvang de volmaakte hoogachting van uwen u toegenegen en gehoorzame dienaar. *De op half traktement gestelde Luitenant-Kolonel der artillerie, Ridder van de orde van den Heiligen Lodewijk en van het legioen van eer.*

Get. BIGOT."
Place du Corbeau, N°. 65.

Brief van zijn Wel-Eerwaarde de Abt GUT, *te* Biesca, *kanton* Tessin, (Zwitserland) *aan den Heer* CHRISTOFFEL BOURCARD, *te* Bazel.

» Mijnheer !

Ofschoon 80 jaren oud, en sedert een groot getal jaren doof, heb ik, dank zij den hemel, door de *oleum acusticum*, die Dokter MÈNE mij voorgeschreven heeft, mijn gehoor weder geheel terug gekregen, ik kan dan ook dezen bekwamen Geneesheer niet genoeg aanbevelen, aan hen die het ongeluk hebben aan deze kwaal te lijden. Get. GUT."

Tweeden brief van den Heer PESCHIER, *te* Genève, *medelid van meerdere Europesche Akademiën en geleerde Genootschappen.*

(Zeer verouderde doofheid).

» Mijnheer de Dokter !

Ik heb gebruik gemaakt van de mij door UEd. voorgeschrevene *oleum acusticum*, en ben verrukt u te kunnen melden, dat dezelve mij het gehoor terug gegeven heeft, dat ik sedert achttien jaren geheel verloren had; aan het eene oor, hoor ik dat wat men mij met eene zachte stem zegt, en het andere oor, waarvan de doofheid trapsgewijze toenam, is zoo gevoelig geworden, dat ik alles hoor ik wat ver van mij af gesproken wordt. Als ik de hand aan het oor houde, wanneer ik spreek, dan komt het mij voor alsof ik de stem verheffe. Naar deze gelukkige wending te oordeelen, moet alles doen gelooven, dat mijn gehoor zeer goed,

zal blijven; in het tegenovergestelde geval, zal ik de eer hebben het u te melden.

Ontvang dan, Mijnheer de Dokter, de betuiging mijner dankbaarheid en mijner opregte genegenheid. Get. PESCHIER."

Brief van Mijnheer den Baron VAN OERTZEN, *Kamerheer en Edelman van den Groothertog van* Meklenburg Strelitz.

» Mijnheer!

Omtrent 18 jaren geleden vertoonden zich bij mij de kenteekenen eener doofheid, die zoodanig had toegenomen, dat ik volstrekt niets meer hooren kon, zijnde deze kwaal het gevolg geweest van eene zenuw-scharlakenkoorts, en besloot ik gebruik te maken van de behandelingswijze tegen de doofheid van Dokter MÈNE MAURICE van *Parijs*. Na een vertiendaagsch gebruik, begon ik er mij reeds goed bij te bevinden, en na verloop van zes weken, is het gehoor weder zoo volkomen hersteld, dat ik even zoo goed hoor, als ieder ander gezond mensch. Intusschen zijn er nog wel oogenblikken, dat dit zintuig zwak is, hetgene ik daaraan toeschrijf, dat de gehoorzenuwen te prikkelbaar zijn. Nu is de vraag of het raadzaam zoude zijn, de behandeling te staken of er mede voort te gaan? Ik moet daarbij opmerken dat dezelve mij geene de minste *pijn* aan de ooren veroorzaakt, ik vraag Mijnheer den Dokter MÈNE dus nogmaals, hoe ik mij gedragen moet.

Ontvang, Mijnheer, de verzekering, enz.

Get. J. VAN D'OERTZEN."

Kamerheer en Jagtjonker van den Groothertog van Meklenburg Strelitz.

NOTA. De Heer MÈNE MAURICE bemerkt, dat deze doofheid eene der meest verouderde, is veroorzaakt door de scharlakenkoorts, en dat dezelfde behandeling de zwakheden zal doen verdwijnen, die zich nog van tijd tot tijd vertoonen.

Brief van Mijnheer JUGE DE SOLOGNAC, *van* Beaulieu, *oud Maire* (*Burgemeester*) *van* Clermont-Ferrand, Departement Puy de Dôme, *geadresseerd aan den Heer* AUBIGUER, *Apotheker te* Clermont-Ferrand.

» Mijnheer!

Gij hebt alle de genen die *oleum acusticum* bij u gehaald hebben, uitgenoodigd u met de werking daarvan bekend te maken. Ik vat dus de pen op, om u kennis te geven, van die welke ik er van ondervonden heb.

Misschien is het goed, dat ik begin met u te zeggen, dat ik 75 jaren oud ben. Welligt is het ook niet ongepast, dat ik u onderhoude over eenige bijzonderheden, die mijne doofheid zijn voorafgegaan.

Sedert eenigen tijd bespeurde ik, dat mijn gehoor niet zeer helder was. Omtrent een jaar geleden sprak ik hierover met Mijnheer den Dokter BONNABEAUD, welke, ten gevolge van mijn verhaal, van oordeel was, dat mijne doofheid wel kon toe te schrijven zijn, aan eene verkoudheid in het hoofd, dat geheel kaal is. Hij ried mij hetzelve vooral goed warm te houden, en ten dien einde eene pariuk of ten minste een valsch toepet te dragen. Ik sprak hem van de *oleum acusticum*, door Dokter MÈNE MAURICE voorgeschreven, hij zeide mij dezelve alleen door de geneeskundige dagbladen te kennen, die dezelve prezen, en verklaarden, dat zij onschadelijk was.

Ik besloot er een flacon van te koopen, die ik wel zes maanden bewaarde zonder dezelve aan te raken; intusschen verergerde het met mijne ooren, vooral wat het linker betreft, en dikwerf kon ik op geen van beiden eenig het minste geluid vernemen. Ik vervoegde mij aan eene even zoo vriendelijke als medelijdende dame, met verzoek een harer bloedverwanten, Geneesheer te *Parijs*, te bevragen omtrent het gebruik, dat hij misschien kon hebben voorgeschreven, van de *oleum acusticum* van Dokter MAURICE. Het antwoord bleef niet uit. Dit geneesmiddel, schreef hij, behoort tot de klasse der prikkelende, en kan van goede gevolgen zijn, wanneer de doofheid veroorzaakt is, door een gebrek van afscheiding in de uitwendige gehoorbuis, of door eene verslapping van het trommelvlies. Ik geloof dat men er het gebruik van onbeschroomd beproeven kan, vooral wanneer men zorg draagt dit gebruik te staken, wanneer er pijn of ontsteking in het oor mogt ontstaan, die zich aan het inwendige kon mededeelen, wanneer men daarmede voortging.

Wanneer de doofheid mogt ontstaan zijn, door de verlamming der gehoorzenuw, zal dit middel, even zoo min als alle anderen, iets helpen!

Door dezen brief werd al mijne besluitloosheid uit den weg geruimd, en den 14den Maart laatstleden, maakte ik een begin met het gebruik van dit middel, en wel aan het linker oor, als het meest doof zijnde. Den 23sten dier zelfde maand, begon ik zulks met het regteroor; den 31sten hernam ik hetzelve met het linker oor, en ging daarmede gedurende bijna twee maanden voort, zonder eenige de minste beterschap te bespeuren.

Mijn flacon kon des noods nog voor vijf of zes avonden toereikende zijn, maar uit moedeloosheid hield ik er mede op, en getroostte mij alleen met het regter oor te hooren, ofschoon ook dit, ten gevolge van de mist of koude, mij wel eens ongetrouw was; maar hoe groot was mijne verbazing, Mijnheer! toen ik op het einde der maand Mei, eenige beweging in mijn linker oor ontwaarde, waarin somtijds een klein geraas ontstond, even als het suizen van een zacht windje! Ik vermoedde, dat het gehoor terug kwam, en alhoewel ik het regter oor toe hield, vernam ik toch duidelijk klanken en woorden Ik bewaarde hier omtrent het geheim en hervattede, van zelve, het gebruik der *oleum acusticum*, in de hoop dat een paar keeren voldoende zouden zijn om mij geheel te genezen. Na twee avonden, stelde ik mijn oor op de proef; maar vond mij bitter te leur gesteld.....

Nu scheidde ik er geheel mede uit. Acht of tien dagen later, ondervond ik weder dezelfde gewaarwording, hetzelfde kleine geraas als de eerste keer, als ook eenige hitte zoowel van binnen als van buiten. Ik stopte zorgvuldig het regter oor digt, en hoor nu op nieuw met het linker oor, al wat er rondom mij gedaan en gesproken wordt. Sedert dat oogenblik heeft dit zintuig niet opgehouden, mij ten dienste te staan, en het komt mij voor, dat het weinig scheelt, of ik heb hetzelve teruggekregen.

Dus is volkomen bewaarheid hetgene in de voorschrijving van dit middel gezegd wordt, dat het dikwerf na verloop van twee maanden is, dat de goede uitwerking van hetzelve zich doet gevoelen.

Mijn brief is lang, misschien al te omstandig, over het algemeen echter, zien de genen er belang bij hebben, dit niet ongaarne, omdat zij gaarne in de kwalen van anderen, eenige toepassing op de hunne pogen te ontwaren. Ik hoop van ganscher harte, dat mijne eigene ondervinding, de schroomvalligen overtuigen, en de besluitloozen tot het gebruik van hetzelve bepalen mogen.

Ik heb de eer te zijn, met de grootste hoogachting, Mijnheer! uw zeer onderdanige en gehoorzame dienaar.

Beaulieu, 7 Junij 1830. Get. JUGE DE SOLOGNAC."

P.S. Ik heb de afzending van dezen brief tot dusverre uitgesteld, om mij den tijd te geven, de nuttigheid der *oleum acusticum* volkomen te kunnen bevestigen, en ik volharde in mijn geloof op derzelver kracht, omdat mijne ooren volkomen wederstand hebben geboden, aan de geheerscht hebbende vochtigheid en hevige winden.

» Mijnheer de Dokter! *Parijs* 21 Februarij 1830

Ik kan niet nalaten u mijne dankbetuigingen te doen geworden. Sedert drie jaren dat ik, vooral op het linker oor, doof geweest ben, heb ik alle de middelen gebruikt, die mij door de meest beroemde Geneesheeren der hoofdstad, waren voorgeschreven geworden, zonder er eenige baat bij te vinden. Een mijner vrienden gaf mij den raad om u op te zoeken, en had ik het genoegen UEd. den 1sten October laastleden te bezoeken. Binnen den tijd eener zes weken lange behandeling, die ik zeer naauwkeurig volbragt heb, zoo als mij dit door UEd. was voorgeschreven, zie ik mij volkomen genezen, en even zoo welvarende, als vóór dat ik doof werd. Hoeveel dank ben ik mijnen vriend niet vorschuldigd, en hoe groot is mijne verpligting aan u, Mijnheer den Dokter! dat gij mij van zulk eene verschrikkelijke plaag genezen hebt. Ik maak voortdurend, van tijd tijd gebruik van de *oleum acusticum*, ten einde mijn gehoor in goeden staat te houden.

Ik heb de eer te zijn, Mijnheer de Dokter! uw zeer toegenegen dienaar. Get. MOUILLERON."

Straat *de Seine*, No. 59.

» Mijnheer de Dokter! *Vaugirard* 18 Julij 1830.

Ik heb de eer u te berigten, dat mijne echtgenoote geheel van hare doofheid genezen is, waarmede zij twaalf jaren geplaagd was. Het zes weken lang voortgezetten der door UEd. voorgeschrevene behandeling, is toereikende geweest, om haar van die kwaal te bevrijden; zij is opgetogen van blijdschap en wenscht, even als hare geheele familie, die in hare vreugde deelt, dat uw talent zich uitstrekke op alle de genen, die het ongeluk hebben doof te zijn, en het is te hoopen, dat zij er even die gelukkige gevolgen, of ten minste, verzachting hunner kwaal, door zullen ondervinden.

Deze ontdekking is eene onschatbare weldaad voor het menschdom, en kan niet genoeg openlijk bekend gemaakt worden.

Mijnheer,

Ontvang mijne groete en mijne dankerkentenis, enz.

Get. NOBLET." *Grondeigenaar.*
Straat *de Sèvres*, No. 106, te *Vaugirard.*

Aan den Heer DESCHAMPS, *Apotheker te* Bourges.

» Mijnheer!

Zij die u hebben berigt, dat ik door de, door Dokter MÈNE MAURICE, van *Parijs*, voorgeschrevene *oleum acusticum*, volkomen ben genezen geworden, hebben u niet misleid. Het is inderdaad waar, dat ik eene flacon van die olie bij u heb laten halen, die mij eene zoodanige verligting verschaft heeft, dat na vijf en twintig dagen behandeling, eene algeheele doofheid, waaraan ik sedert twaalf lijdende was, geheel opgehouden heeft, zonder dat ik eenige smart daarvan gevoeld heb.

Mei 1834. Get. V. D. CHARAULT.

Brief van den Heer DEBRETTE, *Inspecteur van de registratie te* Montluçon (Allier), *geschreven aan den Heer* AUBERTOT, *smidsbaas en lid van de beraadslagende kommissie der fabrijken van* Frankrijk, *Officier van het legioen van eer*, *te* Vierzon.

» Waarde Heer!

Zoo als gij weet, was ik bijna geheel doof; sedert lang reeds had ik van alle soort van behandeling afgezien, toen een mijner vrienden, die ook met deze kwaal behebt was, mij zijne genezing kwam aankondigen, met bijvoeging, dat hij dezelve verschuldigd was aan het gebruik der *oleum acusticum*, die hem Dokter MÈNE MAURICE, van *Parijs*, voorgeschreven had. Ik heb geen oogenblik geaarzeld, om er insgelijks gebruik van te maken, en wel is waar, ik moest dit een weinig lang voortzetten, maar niet zonder vrucht, daar ik op dit oogenblik volkomen hersteld ben: dat is waarlijk een wonder.

December 1833. Get. DEBRETTE.

Brief van den Heer CASTEING, *grondeigenaar te* Boulac, *bij* Castel-Sarrasin. (Tarn et Garonne).

Aan den Heer FERRIER *de vader*, *koopman te* Toulouse.

» Mijnheer,

Ik moet u mijnen dank betuigen, dat gij mij den raad hebt gegeven, gebruik te maken van de *oleum acusticum* van Dokter MÈNE MAURICE van *Parijs*. Mijne doofheid die, sedert het begin van 1830, bijna volmaakt geworden was, is door dit middel, met het beste gevolg bestreden geworden. Mijn gehoor is weder even zoo goed als hetzelve ooit te voren geweest is; ik ben er zelf over verbaasd; ik hoop dat het u aangenaam zal zijn dit te vernemen, in welke verwachting ik u bidde te gelooven, dat ik ben,

Uw zeer toegenegene, Get. CASTEING."

Boulac, den 4 Mei 1835. *Arris Birminghamsche Courant.*

Atherstone bij Birmingham. Maandag 31 Augustus 1835.

» Vergun mij, Mijnheer! u mijne dankbaarheid te betuigen, voor de weldaad die mij ten deel is gevallen, door het gebruik der *oleum acusticum* van Dokter MÈNE MAURICE, van *Parijs*. Ik was reeds meer dan dertig jaren lang doof geweest, en ben nu in mijn 76e jaar zoo gelukkig u te kunnen verzekeren, dat door middel dezer *oleum acusticum* mijn gehoor genoegzaam geheel hersteld is.

Uw enz. Get. WM. HARRINGTON LAGOE.

Aan den Heer P. MILLES, Koopman te *Birmingham*, 58 *Edgbaston street.*

Brief van den Heer MASSON, *advokaat te* Lectoure (Gers), *vader van den onderprefekt dier stad.*

» Mijnheer de Dokter!

Sedert drie jaren was ik aan beide ooren doof gebleven, zoodat ik mij genoodzaakt zag de balie te verlaten. Ik ondervond ook in mijne ooren een gesuis, overeenkomstig aan dat eener harmonica, en een aanhoudend tuiten of klinken, vooral wanneer ik mijn hoofd schudde. Ik heb van uwe behandeling gebruik gemaakt, en uw voorschrift geregeld opgevolgd; ik heb het middel terug gevonden zoo veel te kunnen hooren, om mij met de menschen te onderhouden, en degenen die met mij spreken goed te kunnen verstaan. Ik ben den Hemel mijnen dank verschuldigd, voor deze, door middel der *oleum acusticum*, bewezene weldaad. Intusschen is mij nog eenig geruisch in de ooren overgebleven, en wensch ik dus te weten, of ik de mij doorUE. voorgeschrevene wijze van behandeling nog moet voortzetten, of dezelve gedurende eenigen tijd staken moet; een enkel woord antwoord zal mij voldoende zijn, en ik zal mij volkomen gedragen aan hetgene UE. mij zult voorschrijven.

Ik heb de eer enz. Get. MASSON, de vader,

Lectoure, den 1 Januarij 1835. advokaat.

Eene door den Heer PÉCHIER, *Hoogleeraar in de scheikunde, te* Genève, *aan Mijnheer den Dokter* MÈNE MAURICE, *toegezondene nota.*

» Eene veertig jaren oude werkster, wier ouders niet doof hadden geweest, kreeg, nu omtrent 16 jaren geleden, eene zinking, welke verwaarloosd werd, en waarvan zij hevige hoofdpijnen over hield, die gevolgd werden door eene kwaadaardige koorts, als wanneer de doofheid sterk vermeerderde; na verloop van eenige jaren, kon zij op het regter oor volstrekt niets meer hooren; er deed zich nu ook eenige zwakheid in het hoofd bemerken, en somtijds zelfs eene verwarring in hare denkbeelden, en werd zij vervolgens geheel doof op het linker oor. Zij heeft, volgens uwe voorschrift, van de *oleum acusticum* gebruik gemaakt, en na verloop van eenige maanden verbeterde haar gehoor; de zieke kon, in hare kamer zijnde, de klokken hooren slaan, thans kan zij tamelijk goed de menschen verstaan, die met haar spreken; uit het linker oor heeft zij eenige stukjes dood vel gehaald; maar dit oor is van binnen pijnlijk geworden, en ook met het andere oor is dit het geval geweest, maar slechts in eenen zeer geringen graad; uit hoofde dezer pijn heeft men de behandeling gestaakt. Moet men dezelve voortzetten, of eenige dagen wachten om dezelve te hervatten? Gelief de goedheid te hebben mij dadelijk te antwoorden, men zal zich naar uwen raad gedragen.

Uw toegenegene, Get. PÉCHIER.

» Mijnheer de Dokter!

Mijne echtgenoote had, eenigen tijd geleden, eene koude in het hoofd gevat, werd doof, en deze doofheid ging gepaard met geruisch, gefluit en bedwelming, die haar geenen dag rust lieten. Volgens uwen raad, heeft zij de *oleum acusticum* gebruikt, die eene zeer goede uitwerking gehad heeft; het gehoor is genoegzaam terug gekeerd, maar het geruisch in de ooren heeft nog niet geheel opgehouden; ik verzoek u ons te willen melden, of wij met de behandeling voort moeten gaan, en of er hoop is, dat zij geheel ontslagen zal worden van het geraas, dat zij nog in haar hoofd gevoelt.

In afwachting hiervan, heb ik de eer mij ts noemen,

14 Julij 1835. Get. VAICLE.

Adjunct Maire van

Pontorson (*Manche.*)

P.S. Ik heb vergeten u te melden, dat wij uw vlugschrift, aan een' onzer vrienden, te *St. Malo*, hebben toegezonden, die hetzelve heeft mede gedeeld aan doove lieden, welke de behandeling met een goed gevolg hebben bewerkstelligd, onder anderen, Mijnheer de kapitein Voisin, van *Longcours*, die sedert 20 jaren het gehoor verloren had, sedert hij gebruik gemaakt heeft van de *oleum acusticum*, heeft hij hetzelve volkomen terug gekregen.

E I N D E.